

Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2020

1. Inleiding	2
Lessen uit een terugblik: veerkracht is goed, aanpassingsvermogen blijft de uitdaging	
2. Premie-inkomsten en marktaandelen	4
2.1. Premie-inkomsten	
2.2. Marktaandelen	
3. Beleggingen en financiële opbrengsten	7
3.1. Analyse van de beleggingen	
3.2. Financiële opbrengsten en beleggingsrendementen	
4. Commissielonen en kosten	12
4.1. Beheers- en administratiekosten	
4.2. Commissielonen	
4.3. Totaal van de commissielonen en kosten	
5. Rendabiliteit	16
5.1. Synthese van de resultatenrekening	
5.2. Spreiding van de boekhoudkundige resultaten	
5.3. Eigen vermogen	
6. Solvabiliteit	21
6.1. Beschrijvende statistieken	
6.2. Solvency II balans	
6.3. Overzicht van de kapitaalvereisten	
6.4. Technische voorzieningen	
6.5. SCR ratio	
6.6. Verdeling van de MCR ratio's	
6.7. In aanmerking komend eigen vermogen	
7. Evolutie van de voornaamste resultaten	32
7.1. Levensverzekering	
7.2. Niet-leven verzekeringen	
8. Analyse van de voornaamste takken BOAR	50

1. Inleiding

Lessen uit een terugblik: veerkracht is goed, aanpassingsvermogen blijft de uitdaging

In de verzamelingen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten prijkt het zinnebeeld van Prudentia door grootmeester Pieter Bruegel: een figuur die vooruitkijkt, maar wel in een spiegel ziet wat achter haar ligt. Geen wonder dat men ook inzake verzekeringen spreekt van prudentieel beleid om, het verleden indachtig, de toekomst tegemoet te zien.

2020 was een heel bijzonder jaar: de wereld zocht naar een uitweg uit de coronapandemie, mensen mochten lange tijd de deur niet uit en hele sectoren kreunden onder verplichte schorsing van hun activiteiten. De verzekering is zodanig vervlochten met het lot van gezinnen, ondernemingen en organisaties dat zoiets diepe sporen nalaat in de jaarcijfers van een dergelijke periode. In sommige verzekeringstakken werden de premies automatisch aangepast aan de terugval van activiteiten, in andere opzichten was het integendeel aangewezen om de bescherming op peil te houden, zo nodig met overbruggingsmogelijkheden om de premies pas te storten als de activiteiten konden hervatten.

Al bij al is de terugval van de omzet met zo'n drie procent in reële termen niet zo groot. En terecht: verzekeringen beschermen tegen gevaren waar je niet machteloos tegenover wil staan en die uitgave blijft verantwoord. Maar tegelijkertijd kalfde ook het financiële inkomen uit de beleggingen in 2020 verder af, zodat het behoud van de soliditeit van de branche een heuse krachttoer is. De resultaten tonen evenwel aan dat het niet voor iedereen lukte om uit de rode cijfers te blijven, en het globale resultaat van de sector boette een vierde in ten opzichte van de twee voorbije jaren.

De verzekeringen verlopen echter niet allen aan hetzelfde ritme. Zo kennen schadeverzekeringen minder schommelingen van de vraag. Al zijn er ook hier uitzonderingen. Wanneer er minder nieuwe auto's geleverd worden bijvoorbeeld, is het logische gevolg daarvan dat de vraag naar dekking ook daalt. De rechtsbijstand voor particulieren bleek in 2020 een uitblinker. Collectieve polissen blijven ook grotendeels op koers. Dat betekent dus dat de individuele levensverzekering zeker qua omzet de tak is waar een bijzondere aandacht naar moet uitgaan. Ook daar is het verloop verschillend in functie van de aard van het product. Pensioengerichte producten houden het best stand. Beleggingsverzekeringen ("tak 23") genieten van een meevallend beursklimaat en bereiken met één derde van de omzet voor individuele levensverzekeringen een volwaardige plaats in het aanbod. Een trend die wellicht aanhoudt in 2021 met een goedgezinde beursstemming. Dat uit zich inmiddels ook in de voorzieningen die de verzekeraars voor rekening van hun klanten beheren. De polissen die meer gericht zijn op sparen over een middellange termijn profiteren helaas niet echt van het geld dat de gezinnen in 2020 niet konden uitgeven aan reizen of restaurantbezoek. En de tegoeden die de verzekeraars in "tak 21" individueel, de contracten met rendementswaarborg, beheren, vallen duidelijk terug tot onder het peil van 100 miljard euro.

In het beheer van de tegoeden, vooral uit levensverzekeringen, maar uiteraard ook van andere verzekeringstakken, hebben de verzekeraars ook gestreefd naar het optimaal benutten van de mogelijkheden: getuige daarvan is de vlakke lijn in de waarde van de obligatieportefeuille, ten voordele van een toename van de beleggingen in hypotheekleningen, die bij vergelijkbare looptijden wat meer rendement bieden.

Verzekeraars hebben in 2020 uiteraard hun manier van werken moeten aanpassen aan de noodwendigheden in coronatijden. Niet alleen in de eigen arbeidsorganisatie, maar ook in de ontwikkeling van nieuwe manieren om het contact met de klant, zij het op afstand, optimaal te behouden. Dit is kunnen gebeuren bij een verhouding tussen incasso enerzijds en algemene kosten en commissielonen anderzijds die meestal in een vlakke lijn verloopt, dus zonder dat de kosten steil omhooggingen. Toch blijft het, zeker in de individuele levensverzekering, een

uitdaging om zonder persoonlijk contact het vertrouwen te vestigen in een contract dat soms decennialang zal lopen.

De weerbaarheid van de Belgische verzekeringssector doorstond tenslotte de coronabeproeving goed. Dit blijkt uit een solvabiliteitsratio die erin slaagt om twee procentpunten te winnen op een peil dat bijna dubbel zo hoog ligt als het wettelijk vereiste. De sector was dus gewapend om de historische overstromingen van 2021 in nog grotere mate dan de wet het voorzag op te vangen, maar dat komt uiteraard pas volgend jaar in de cijfers echt tot uiting.

Wauthier Robyns
cia@assuralia.be

2. Premie-inkomsten en marktaandeel

2.1. Premie-inkomsten

België (*)	Incasso's (in miljoen euro)		Nominale groei (%)	
	2019	2020	2019/2018	2020/2019
Ongevallen, behalve AO	410	375	1,7%	-8,6%
Arbeidsongevallen	1.125	1.077	2,2%	-4,3%
Wet van 1971	1.010	949	2,8%	-6,1%
Wet van 1967	115	128	-3,1%	11,4%
Ziekte	1.828	1.856	4,7%	1,5%
Motorrijtuigen	3.875	3.929	1,8%	1,4%
Voertuigcasco	1.564	1.611	3,7%	3,0%
BA motorrijtuigen	2.311	2.318	0,4%	0,3%
Brand	3.104	3.192	4,7%	2,8%
Woningen	1.985	2.061	4,0%	3,9%
Andere eenvoudige risico's	583	595	4,3%	2,1%
Speciale risico's	536	535	7,5%	-0,2%
Algemene BA	1.053	1.066	4,5%	1,3%
Andere BOAR	1.448	1.446	6,3%	-0,2%
Transport	207	203	11,3%	-2,2%
Krediet en borgtocht	182	165	8,8%	-9,5%
Diverse geldelijke verliezen	181	189	6,6%	4,4%
Rechtsbijstand	587	611	3,7%	4,0%
Hulpverlening	291	279	6,5%	-4,1%
Totaal niet-leven	12.843	12.940	3,6%	0,8%
Leven individueel	10.570	9.566	4,0%	-9,5%
GewaARBorgde rente (takken 21-22)	6.928	5.901	7,6%	-14,8%
Beleggingsfondsen (tak 23)	3.121	3.164	-2,8%	1,4%
Kapitalisatieverrichting (tak 26)	521	500	1,0%	-4,1%
Leven groep	5.766	5.994	-0,2%	4,0%
GewaARBorgde rente (tak 21)	5.425	5.531	1,2%	2,0%
Beleggingsfondsen (tak 23)	341	463	-18,3%	35,8%
Totaal leven	16.336	15.559	2,4%	-4,8%
Totaal niet-leven en leven	29.179	28.499	3,0%	-2,3%

(*) Bedragen op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor 2019 en 2020. De cijfers voor 2019 kunnen daardoor enigszins afwijken van die uit de vorige studie.

Methodologie

De incasso-enquête heeft alleen betrekking op de directe verzekeringsverrichtingen in België. De rechtstreekse verzekering in het buitenland en de aangenomen herverzekering zijn dus niet in aanmerking genomen. De enquête is uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor de jaren 2019 en 2020, die representatief is voor vrijwel de hele Belgische verzekeringsmarkt, met inbegrip van de niet bij Assuralia aangesloten ondernemingen en de Belgische bijkantoren van in de Europese Gemeenschap gevestigde bedrijven die niet door de NBB worden gecontroleerd. De verrichtingen die in ons land via vrije dienstverrichting worden gesloten vanuit een ander land van de Europese Economische Ruimte, zijn echter niet in de enquête opgenomen.

Terugval leven wringt met toenemende vergrijzing

Het totale incasso van de rechtstreekse zaken in België noteert een nominale daling van 2,3 % in 2020 en bedraagt 28,5 miljard euro. Het incasso ligt bijna 700 miljoen euro lager dan in 2019 maar hoger dan in de periode 2013-2018. Het hoogste premie-inkomen van de 21^e eeuw, zijnde bijna 34 miljard euro, werd in 2005 genoteerd, maar ook in 2012 bedroeg het incasso nog 32,4 miljard euro.

Het premievolume in niet-leven groeit jaarlijks en noteert in 2020 een stijging met 0,8 % tot 12,9 miljard euro. Het premievolume in leven nam in 2018 en 2019 toe, maar daalt in 2020 met 4,8 % en bedraagt 15,6 miljard euro. In de periode 2013-2017 noteerde het incasso leven telkens dalingen.

Het totale premie-inkomen van de verzekeringsverrichtingen in België kent enige schommelingen, welke voortvloeien uit fluctuaties van het premie-inkomen leven.

De index der consumptieprijzen stijgt met 0,7 % in 2020. De inflatie is bijgevolg in 2020 half zo groot als in 2019 toen de index der consumptieprijzen met 1,4 % toenam. In de periode 2016-2018 groeide de index der consumptieprijzen jaarlijks met ongeveer 2,0 %. In 2014 en 2015 bleef de inflatie onder de 1 %.

Rekening houdend met de inflatie, bedraagt de reële evolutie van het premie-inkomen leven -5,5 % in 2020. In 2018 en 2019 was de reële groei van het premie-inkomen leven positief, maar in de periode 2013-2017 was de reële evolutie telkens negatief.

Voor niet-leven is de reële evolutie positief in 2020 maar deze reële groei is verwaarloosbaar klein: ze bedraagt 0,0 % na afronding. De inflatie en de nominale groei van het premie-inkomen niet-leven zijn dus zeer gelijkaardig in 2020. De verzekeringen niet-leven hebben sinds het jaar 2000 nagenoeg altijd een reële groei gekend. Alleen in 2008, 2011 en 2016 was er een reële daling, wat betekent dat het premie-inkomen van de verzekeringen niet-leven een lagere groei kende dan de inflatie.

Voor het totaal van de verrichtingen, bedraagt de reële daling 3,0 % in 2020.

2.2. Marktaandelen

Positie 2020	Verschuiving t.o.v. 2019	Groep	Marktaandeel		
			Totaal	Niet-leven	Leven
1		AG Insurance	21,4	16,1	25,8
2		AXA	12,3	17,4	8,1
3		KBC	9,9	8,9	10,6
4		Ethias	9,4	10,2	8,7
5	↑ 3	Baloise	6,8	9,9	4,2
6	↓ 1	Belfius	6,0	5,7	6,2
7	↓ 1	P&V Verzekeringen	5,9	5,9	6,0
8	↓ 1	Allianz	5,7	4,4	6,8
9		NN	3,9	1,0	6,3
10		ERGO - DKV - DAS	3,5	5,8	1,6
11	↑ 1	Argenta	1,9	1,2	2,5
12	↓ 1	Athora	1,8	0,0	3,2
13		FEDERALE Verzekering	1,7	2,2	1,3
14	↑ 5	Foyer	0,8	0,2	1,3
15		Credimo	0,8	0,0	1,4
		Top 15	91,6	88,9	93,9

De vijftien belangrijkste verzekeringsgroepen vertegenwoordigen samen 91,6 % van het volledige premie-inkomen.

3. Beleggingen en financiële opbrengsten

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verrichtingen van de ondernemingen die aan het toezicht van de NBB onderworpen zijn (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. De activiteiten van de gespecialiseerde herverzekeraars (die uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) zijn niet in aanmerking genomen.

Zijn opgenomen in het geheel van de verrichtingen (leven en niet-leven): de directe verzekeringsverrichtingen in België en het buitenland, alsook de aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

Om coherentieredenen wordt er bij de analyse telkens een onderscheid gemaakt tussen de tak 23-beleggingen en de overige beleggingen. Tak 23-beleggingen worden immers altijd gewaardeerd tegen marktwaarde en gaan gepaard met boekhoudkundige "waardecorrecties" die uit de overige financiële opbrengsten moeten worden weggehaald om een correcte analyse te kunnen maken van de niet aan tak 23 toegekende beleggingsrendementen.

Voor een beter begrip van de financiële rendabiliteit van de ondernemingen op jaarbasis worden de rendementen gewaardeerd op basis van de financiële opbrengsten in het licht van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingen waarop ze betrekking hebben. Er wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde marktwaarde omdat de boekhoudkundige waarde, die geen rekening houdt met de latente meerwaarden, aanleiding geeft tot overschattingen van de rendabiliteit van de beleggingen.

3.1. Analyse van de beleggingen

De waardering van alle beleggingen "zonder tak 23" tegen hun boekhoudkundige waarde levert eind 2020 een volume van 236,1 miljard euro op, tegenover 234,0 miljard euro eind 2019 (+0,9 %). Tijdens dezelfde periode is hun marktwaarde gestegen van 277,5 miljard euro in 2019 naar 285,1 miljard euro in 2020 (+2,7 %).

De waargenomen latente meerwaarden blijven hoog en stijgen in 2020. Deze latente meerwaarden, waarvoor eind 2019 een bedrag van 43,5 miljard euro was genoteerd, komen eind 2020 uit op een bedrag van 49,0 miljard euro.

Deze stijging van de latente meerwaarden met 5,5 miljard euro in 2020 heeft nagenoeg volledig betrekking op de obligaties en andere vastrentende effecten. Eind 2020 bedragen de latente meerwaarden op obligaties en andere vastrentende effecten 37,5 miljard euro, tegenover 32,7 miljard euro eind 2019. Deze stijging is het gevolg van de daling van de rentevoeten, een weerspiegeling van het inschikkelijke beleid van de centrale banken om de economische schok door de gezondheids crisis het hoofd te bieden. Dit beleid nam concreet de vorm aan van opeenvolgende renteverlagingen en kapitaalinjecties.

De context van de wereldwijde gezondheids crisis heeft een zeer sterke volatiliteit op de financiële markten teweeggebracht, die zich in de loop van het jaar 2020 heeft gemanifesteerd als een achteruitgang van de markt van de aandelen en andere effecten met variabele opbrengst. De latente meerwaarden op aandelen en andere effecten met variabele opbrengst zijn gedaald van 2,4 miljard euro eind 2019 naar 2,275 miljard euro eind 2020. De latente meerwaarden op hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen zijn gestegen van 3,4 miljard euro eind 2019 naar 4,1 miljard euro eind 2020. Wat de

deelnemingen en de terreinen en gebouwen betreft, liggen de latente meerwaarden eind 2020 iets hoger dan eind 2019.

De prudentiële bepalingen van Solvency II, die aanzienlijke solvabiliteitskapitalen opleggen voor beleggingen in aandelen, hebben geleid tot een strategische herschikking van de effectenportefeuille van de verzekeraars ten voordele van obligaties en ten nadele van aandelen en andere effecten met variabele opbrengst. De financiële crisis heeft de evolutie naar een afgenomen appetijt voor marktrisico's in de beleggingsportefeuille van de verzekeringsondernemingen verder versterkt. Sinds 2009 is de samenstelling van de beleggingen zonder tak 23 niet veel gewijzigd.

De beleggingen in obligaties en andere vastrentende effecten bereikten eind 2012 een piek van 80,0 % en daalden vervolgens geleidelijk naar 72,7 % eind 2020. De beleggingen in obligaties en andere vastrentende effecten liggen dus nog steeds aanzienlijk hoger dan in 2001, toen hun aandeel minder dan 60 % bedroeg.

De beleggingen in aandelen en andere effecten met variabele opbrengst herstellen zich geleidelijk nadat ze eind 2012 met 4,0 % een absoluut dieptepunt hadden bereikt. Eind 2020 vertegenwoordigen de aandelen en andere effecten met variabele opbrengst 6,4 % van de portefeuille van de verzekeringsondernemingen. Het niveau van de aandelen en andere effecten met variabele opbrengst blijft daarmee onder het niveau van vóór 2008, toen hun relatieve aandeel ongeveer 13 % bedroeg.

De beleggingen in hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen zijn tijdens de periode 2012-2020 jaarlijks gestegen. Zij vertegenwoordigen 11,8 % in 2020, tegenover 5,2 % in 2012.

Voor het overige bestaan de beleggingen van de verzekeringsondernemingen eind 2020 uit 5,3 % deelnemingen, 1,5 % terreinen en gebouwen en 2,4 % andere beleggingscategorieën.

De technische voorzieningen zonder tak 23 zijn licht gedaald, van 210,3 miljard euro eind 2019 naar 209,7 miljard euro eind 2020 (-0,3 %).

De stijging van de latente meerwaarden in 2020 resulteert in een gelijklopende stijging van de dekkingsgraad van de technische voorzieningen door de beleggingen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat deze beleggingen ook het eigen vermogen afdekken. De dekkingsratio van de technische voorzieningen door de beleggingen, gemeten tegen marktwaarde, stijgt van 132 % eind 2019 naar 136 % eind 2020. De tegen boekhoudkundige waarde gewaardeerde dekkingsratio is eveneens licht gestegen, van 111 % in 2019 naar 113 % in 2020.

Evolutie en uitsplitsing van de beleggingen zonder tak 23

(in miljoen euro)

Marktwaarde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Terreinen en gebouwen	4.247	4.143	4.167	4.269	4.331	4.334	4.262	4.279
Deelnemingen	15.858	17.470	17.724	15.912	17.006	16.972	15.016	15.114
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	12.785	13.932	14.744	15.054	15.993	14.805	17.311	18.219
Obligaties en andere vastrentende effecten	185.671	207.622	199.517	203.062	196.991	190.244	204.225	207.201
Hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen	16.229	19.112	20.382	22.046	23.638	24.746	30.135	33.501
Schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	7.045	7.738	8.100	8.448	6.320	7.867	6.509	6.748
TOTAAL	241.835	270.017	264.634	268.789	264.279	258.967	277.458	285.061

Evolutie en uitsplitsing van de beleggingen van tak 23

(in miljoen euro)

Marktwaaarde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Terreinen en gebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	22	22	20	21	22	25	29	29
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	14.742	16.270	18.464	19.903	23.647	23.596	32.028	34.731
Obligaties en andere vastrentende effecten	10.676	11.562	10.937	10.901	11.148	11.466	11.522	10.393
Hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen	127	133	138	142	107	107	117	119
Schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	588	696	879	857	846	780	864	790
TOTAAL	26.155	28.682	30.438	31.823	35.770	35.975	44.560	46.062

Eind 2020 bedraagt de marktwaaarde van de beleggingen van tak 23 in totaal 46,1 miljard euro, tegenover 44,6 miljard euro eind 2019. Na de aanzienlijke toename van de beleggingen in deze tak tijdens de afgelopen jaren, zijn de beleggingen van tak 23 in 2020 opnieuw gestegen, en dit met 3,4 %. Bijna 40 % van de stijging van de beleggingen van tak 23 met 1,5 miljard euro ten opzichte van eind 2019 valt te verklaren door de positieve nettowaardecorrecties die in 2020 zijn geboekt.

Wat de directe verzekeringsverrichtingen in België betreft, werd er in tak 23 voor 3,4 miljard euro aan premies geïnd en voor 3,0 miljard euro aan uitkeringen betaald in 2020. Daarnaast registreerde deze tak 472 miljoen euro aan nettowaardecorrecties en 71 miljoen euro aan beleggingsopbrengsten in 2020.

De uitsplitsing tussen de verschillende activaklassen is voor de beleggingen van tak 23 licht gewijzigd tegenover het voorgaande jaar. Het relatieve aandeel van de beleggingen in aandelen stijgt van 71,9 % eind 2019 naar 75,4 % eind 2020, terwijl het relatieve aandeel van de obligaties en andere vastrentende effecten afneemt van 25,9 % eind 2019 naar 22,6 % eind 2020.

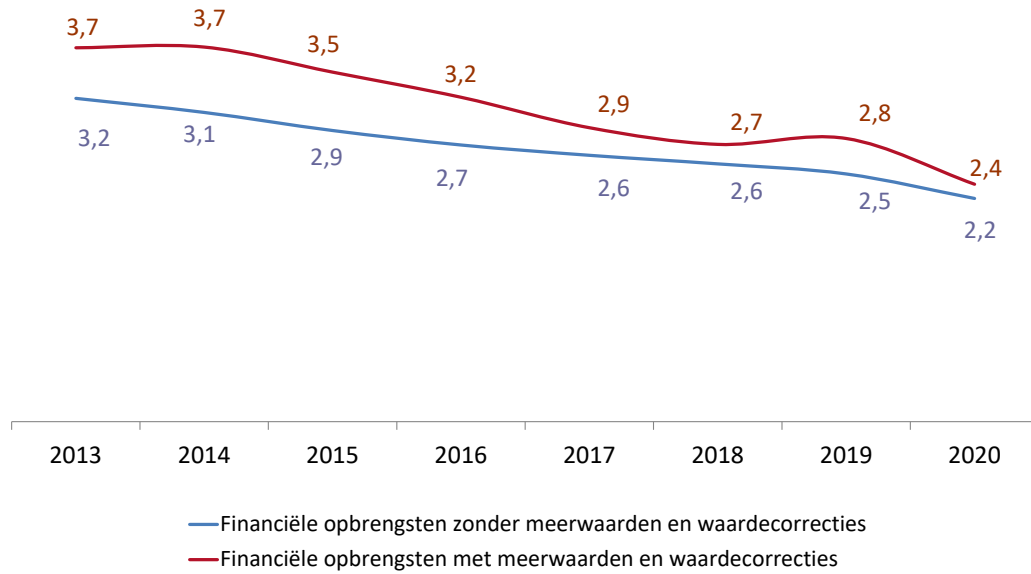
3.2. Financiële opbrengsten en beleggingsrendementen

Het totale beleggingsrendement met meerwaarden en waardecorrecties daalt in 2020 naar 2,4 % (tegenover 2,8 % in 2019 en 2,7 % in 2018).

Het verschil tussen de rendementen vóór en na meerwaarden en waardecorrecties blijft in 2020 positief. Deze positieve situatie kan nog een tijdje aanhouden zolang de huidige activa hun maturiteitsdatum niet hebben bereikt en de rentevoeten zo laag blijven. Zodra de activa hun maturiteitsdatum bereiken, zullen ze naar alle waarschijnlijkheid worden vervangen door activa met een lager rendement. Bovendien zou een sterke rentestijging leiden tot een daling van de obligatiemarkten en bijgevolg tot waardeverminderingen.

Hoewel het verschil tussen de rendementen vóór en na meerwaarden en waardecorrecties ook in 2020 positief is, constateren we een neerwaartse trend van het totale rendement in de onderzochte periode. Deze dalende trend is het gevolg van de lagere gemiddelde rentevoeten van de activa waarin de verzekeringsondernemingen de afgelopen jaren hebben belegd.

Financiële opbrengsten / Gemiddelde marktwaarde van de beleggingen
(in %, zonder tak 23)

Beleggingen zonder tak 23: netto financiële opbrengsten*(in miljoen euro)*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obligaties	6.658	6.851	6.710	6.741	5.315	4.953	5.113	5.048
Aandelen	1.137	1.052	933	614	1.008	468	418	-273
Deelnemingen	178	711	667	324	368	724	747	664
Terreinen en gebouwen	377	313	314	375	288	324	476	298
Andere (waaronder HL, vorderingen en deposito's)	676	561	612	509	774	711	764	872
Totaal beleggingen	9.025	9.487	9.236	8.562	7.754	7.180	7.517	6.610

HL: hypothecaire lening

De netto financiële opbrengsten van de obligaties dalen van 5,11 miljard euro eind 2019 naar 5,05 miljard euro eind 2020. Het totale rendement van de obligaties daalt licht, van 2,6 % in 2019 naar 2,5 % in 2020.

De evolutie van de aandelen blijft zeer volatiel. Hun rendement volgt dat van de beursmarkten en kent in de loop van 2020 aanzienlijke schommelingen door de gezondheids crisis en haar rechtstreekse en onrechtstreekse gevolgen op de reële economie. De netto financiële opbrengsten van de aandelen dalen van 418 miljoen euro eind 2019 naar -273 miljoen euro eind 2020. Het totale rendement van de aandelen daalt van 2,6 % in 2019 naar -1,5 % in 2020.

De netto financiële opbrengsten van de deelnemingen dalen van 747 miljoen euro eind 2019 naar 664 miljoen euro eind 2020. Het totale rendement van de deelnemingen daalt hierdoor van 4,7 % in 2019 naar 4,4 % in 2020. De netto financiële opbrengsten van de terreinen en gebouwen dalen van 476 miljoen euro eind 2019 naar 298 miljoen euro eind 2020. Het totale rendement van de terreinen en gebouwen valt zo terug van 11,1 % in 2019 naar 7,0 % in 2020.

Beleggingen zonder tak 23: rendement netto financiële opbrengsten*(in % van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingen)*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obligaties	3,5	3,5	3,3	3,3	2,7	2,6	2,6	2,5
Aandelen	10,1	7,9	6,6	4,1	6,5	3,0	2,6	-1,5
Deelnemingen	1,2	4,3	3,8	1,9	2,2	4,3	4,7	4,4
Terreinen en gebouwen	8,7	7,5	7,6	8,9	6,7	7,5	11,1	7,0
Andere (waaronder HL, vorderingen en deposito's)	3,2	2,2	2,2	1,7	2,6	2,3	2,2	2,3
Totaal beleggingen	3,7	3,7	3,5	3,2	2,9	2,7	2,8	2,4

HL: hypothecaire lening

4. Commissielonen en kosten

4.1. Beheers- en administratiekosten

De beheers- en administratiekosten, of algemene kosten, nemen in 2020 toe met 2,2 % en bedragen 4,8 miljard euro. De groei van de algemene kosten sluit in 2020 aan bij de tendens van het recente verleden: in de periode 2016-2020 lag de jaarlijkse groei tussen 1,5 % en 4 %.

Onderliggend noteren in 2020 zowel de administratiekosten (+8,9 %) en de beleggingsbeheerskosten (+7,0 %) stijgingen. De beheerskosten i.v.m. acquisitie (-5,4 %) en de interne schadebeheerskosten (-6,5 %) noteren daarentegen dalingen. De administratiekosten noteren voor het vijfde opeenvolgende jaar een groei van meer dan 5 %.

Terwijl de algemene kosten een groei van 2,2 % noteren, dalen de verdiende premies in 2020 met 1,8 %. De uitkeringen en de technische voorzieningen groeien in 2020 met respectievelijk 2,9 % en 0,4 %.

Zoals weergegeven in de tabel voorziet de jaarrekening in een dubbele uitsplitsing van de algemene kosten. Het aandeel van de personeelskosten binnen het totaal van de algemene kosten bedraagt 48,4 % in 2020. Dit aandeel daalt voor het vierde opeenvolgende jaar en bedroeg nog 55,1 % in 2016. Uitgedrukt in percentage van de verdiende premies, blijven de personeelskosten stabiel en bedragen 7,0 % in 2020 en 2019, tegenover 7,2 % in 2018, 7,5 % in 2017 en 7,6 % in 2016. In absolute cijfers dalen de personeelskosten van 2.353 miljoen euro in 2019 naar 2.332 miljoen euro in 2020.

Uitgedrukt in voltijdse equivalenten, daalt het totaal aantal werknemers in de verzekeringsondernemingen met 1,2 % in 2020 tot 21.141.

**Uitsplitsing van de beheers- en administratiekosten in 2020
(met 2019 ter vergelijking)**
(in miljoen euro)

Per bestemming	2019	2020			
	Totaal	Totaal	Technische rekening		Niet-technische rekening
			Niet-leven	Leven	
Beheerskosten i.v.m. acquisitie	1.016	961	775	186	-
Interne schadebeheerskosten	1.088	1.017	932	85	-
Administratiekosten	2.445	2.662	1.840	823	-
Beleggingsbeheerskosten	168	180	25	140	14
Totaal	4.716	4.821	3.572	1.234	14

Per aard	2019	2020			
Personeel	2.353	2.332	-	-	-
Andere bedrijfskosten	2.363	2.489	-	-	-
Totaal	4.716	4.821	-	-	-

4.2. Commissielonen

De commissielonen aan de tussenpersonen stijgen in 2020 met 0,2 % en bedragen 3.535 miljoen euro. De verdiende premies dalen met 1,8 % ten opzichte van 2019. Hierdoor stijgen de commissielonen in functie van de verdiende premies van 10,4 % in 2019 naar 10,7 % in 2020.

Uit de tabel volgt dat de commissielonen voor de directe zaken in België voor Brand, ongevallen en allerlei risico's (BOAR) toenemen met 2,9 % in 2020, terwijl de verdiende premies met 0,5 % toenemen. Bijgevolg stijgt de commissieloonratio voor deze verrichtingen en bedraagt 16,9 % in 2020. Voor de directe zaken in België voor AO - wet van 1971 dalen de commissielonen, maar de verdiende premies dalen sterker: de commissieloonratio neemt toe en bedraagt 7,1 % in 2020. Voor de directe zaken in het buitenland voor niet-leven dalen de commissielonen tegenover een stijging van de verdiende premies. De commissieloonratio voor de directe zaken in het buitenland voor niet-leven daalt dus in 2020 en bedraagt 14,5 %.

De verrichtingen leven individueel tak 21 kennen een stijging van de commissieloonratio van 8,2 % in 2019 tot 9,3 % in 2020. De verdiende premies dalen met 15,3 % terwijl de commissielonen maar met 3,9 % afnemen. Gezien in leven de commissielonen niet alleen toegekend worden op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille, kennen de commissielonen en de verdiende premies niet noodzakelijk een gelijkaardige evolutie.

De commissieloonratio voor de verrichtingen leven individueel tak 23 stijgt met 0,2 procentpunten en bedraagt 5,7 % in 2020. Voor de verrichtingen leven groep tak 21 blijft de commissieloonratio, na afronding, constant en bedraagt 1,5 % in 2020. De commissieloonratio voor de directe zaken in het buitenland voor leven daalt met 0,1 procentpunt en bedraagt 0,4 % in 2020. De verdiende premies voor deze verrichtingen groeien aanzienlijk terwijl de absolute commissielonen niet toenemen.

Premies en commissielonen

(in miljoen euro)

	Verdiende premies		Commissielonen		Verhouding (in %)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
BOAR (*)	10.790	10.846	1.785	1.837	16,5	16,9
AO - wet van 1971 (*)	1.011	948	70	67	6,9	7,1
Leven individueel tak 21 (*)	6.576	5.569	539	518	8,2	9,3
Leven individueel tak 23 (*)	2.984	2.976	164	171	5,5	5,7
Leven groep tak 21 (*)	5.425	5.532	83	82	1,5	1,5
Directe zaken in buitenland (niet-leven)	4.924	4.961	742	719	15,1	14,5
Directe zaken in buitenland (leven)	589	702	3	3	0,5	0,4
Totaal van de verrichtingen (**)	33.775	33.164	3.527	3.535	10,4	10,7

(*) Directe zaken in België

(**) Inclusief directe zaken in het buitenland en aangenomen herverzekering

4.3. Totaal van de commissielonen en kosten

In 2013 bedroegen de commissielonen en algemene kosten 22,1 % van de verdiende premies. In 2014 namen de verdiende premies weliswaar toe met 6,6 %, maar stegen de absolute commissielonen en kosten sterker waardoor de relatieve commissielonen en kosten toenamen tot 23,3 % van de verdiende premies.

In de periode 2015-2017 daalden de verdiende premies jaarlijks. Aangezien de absolute commissielonen en kosten wel toenamen, ondanks dalingen van de personeelskosten in 2015 en 2017, stegen de relatieve commissielonen en kosten jaarlijks en bedroegen 25,0 % in 2017. In 2018 en 2019 stegen de verdiende premies opnieuw met respectievelijk 3,9 % en 7,0 %. Deze groei was sterker dan de toename voor het totaal van de commissielonen en kosten. Hierdoor daalden de relatieve commissielonen en kosten tot 24,6 % in 2018 en 24,4 % in 2019.

In 2020 dalen de verdiende premies met 1,8 %. De personeelskosten dalen met 0,9 %, zodoende blijven de relatieve personeelskosten, na afronding, constant en bedragen 7,0 %. De commissielonen nemen toe met 0,2 % waardoor de relatieve commissielonen met 0,3 procentpunten toenemen en 10,7 % bedragen in 2020. De andere bedrijfskosten noteren een stijging met 5,3 %, waardoor de relatieve andere bedrijfskosten toenemen met 0,5 procentpunten en 7,5 % bedragen. Het totaal van de relatieve commissielonen en kosten noteert in 2020 bijgevolg een stijging van 0,8 procentpunten en bedraagt 25,2 %.

In de periode 2013-2020 zijn de relatieve andere bedrijfskosten met 42,0 % toegenomen tegenover stijgingen met 8,2 % voor de relatieve commissielonen en 1,2 % voor de relatieve personeelskosten.

Ontwikkeling van de commissielonen en kosten voor alle activiteiten samen

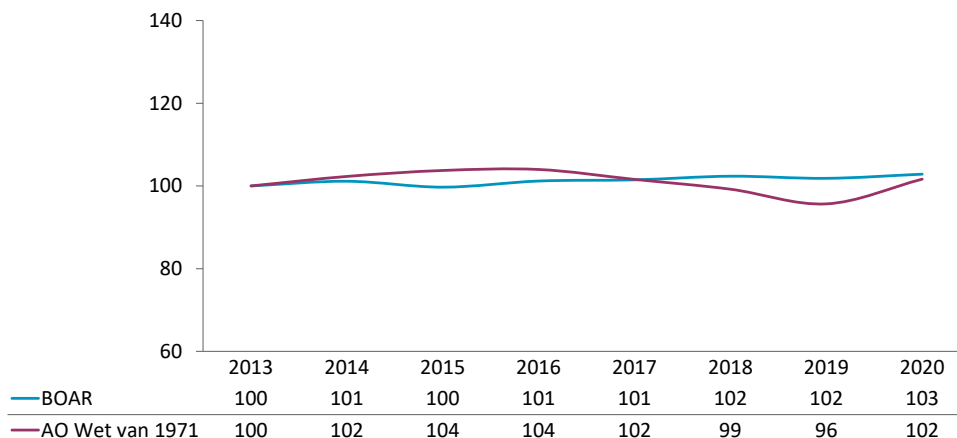
(in % van de verdiende premies)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Commissielonen	9,9	10,2	10,7	10,9	10,9	10,5	10,4	10,7
Personeelskosten	6,9	7,2	7,3	7,6	7,5	7,2	7,0	7,0
Andere bedrijfskosten	5,3	5,9	6,1	6,2	6,6	6,9	7,0	7,5
Commissielonen en algemene kosten	22,1	23,3	24,1	24,7	25,0	24,6	24,4	25,2

De volgende grafiek geeft de evolutie van het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in functie van de verdiende premies voor de BOAR-verrichtingen en de arbeidsongevallenverrichtingen. Het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten ligt bij de BOAR-verrichtingen in 2020 iets hoger dan in de periode 2013-2019. Bij de arbeidsongevallenverrichtingen neemt het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in 2020 opnieuw toe na drie opeenvolgende dalingen in de periode 2017-2019.

Ontwikkeling van het relatieve gewicht van de commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies, index: 2013 = 100)

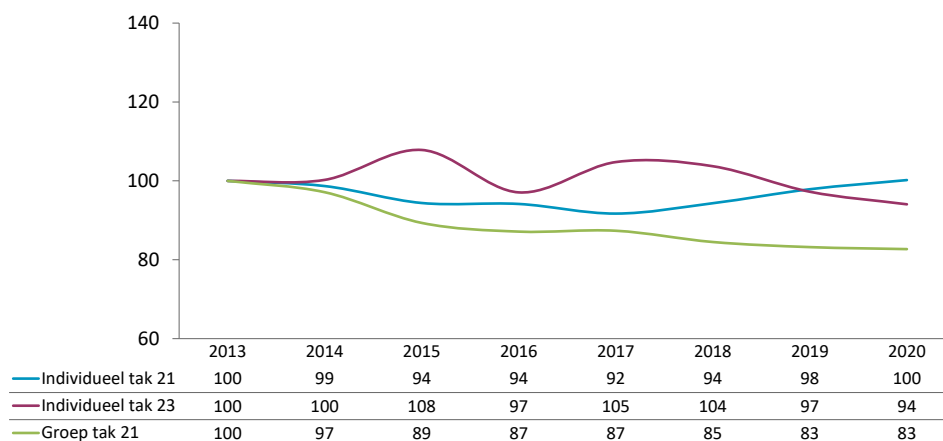

BOAR: Brand, ongevallen en allerlei risico's

De onderstaande grafiek geeft de evolutie van het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in functie van de gemiddelde technische voorzieningen voor de verschillende verrichtingen leven. Bij de individuele levensverzekeringen tak 21 daalde het relatieve gewicht in de periode 2013-2017, maar neemt in de periode 2018-2020 opnieuw toe. Voor de individuele levensverzekeringen tak 23 noteert het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in 2020 een derde opeenvolgende daling na enkele jaren met meer fluctuaties. Voor de groepsverzekeringen tak 21 blijft het relatieve gewicht stabiel in 2020 tegenover 2019 maar in de periode 2013-2019 was er een vrij geleidelijke daling, waardoor het relatieve gewicht in 2020 duidelijk lager ligt dan in 2013.

Ontwikkeling van het relatieve gewicht van de commissielonen en algemene kosten

(in % van de gemiddelde technische voorzieningen, index: 2013 = 100)

5. Rendabiliteit

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verrichtingen van de ondernemingen die aan het toezicht van de NBB onderworpen zijn (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. De activiteiten van de gespecialiseerde herverzekeraars (die uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) zijn niet in aanmerking genomen.

Zijn opgenomen in het geheel van de verrichtingen (leven en niet-leven): de directe verzekeringsverrichtingen in België en in het buitenland, alsook de aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

5.1. Synthese van de resultatenrekening

De resultatenrekening bestaat uit drie aparte bestanddelen: de technische rekeningen niet-leven en leven en de niet-technische rekening.

De **technische rekeningen** omvatten alle technische en financiële elementen die rechtstreeks aan de verzekeringsactiviteiten gekoppeld zijn.

De **niet-technische rekening** omvat alle andere posten, zoals de financiële opbrengsten uit het eigen vermogen, de belastingen op het resultaat en de uitzonderlijke elementen, die niet rechtstreeks aan de verzekeringsverrichtingen toe te schrijven zijn.

De technisch-financiële rendabiliteitsratio's en de ratio's op basis van de niet-technische rekening worden, tenzij anders vermeld, uitgedrukt in procent van het totaal van de in niet-leven (of "schade") en leven verdiende premies. In 2020 bedraagt het totaal van de verdiende premies voor het geheel van de activiteiten 33,2 miljard euro, tegenover 33,8 miljard euro in 2019.

5.1.1. Technische rekeningen

De **technische rekening niet-leven** omvat de directe zaken in België (BOAR en arbeidsongevallen), de directe zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering. In 2020 heeft de onderzochte steekproef betrekking op een volume verdiende premies van 17,4 miljard euro voor het geheel van die verrichtingen, tegenover 17,3 miljard euro in 2019.

Het netto technisch-financieel saldo bedraagt 1,5 miljard euro in 2020 (tegenover 1,3 miljard euro in 2019); dat is 8,4 % van de verdiende premies (tegenover 7,2 % in 2019). Het netto technisch-financieel saldo blijft onder zijn niveau van 2016.

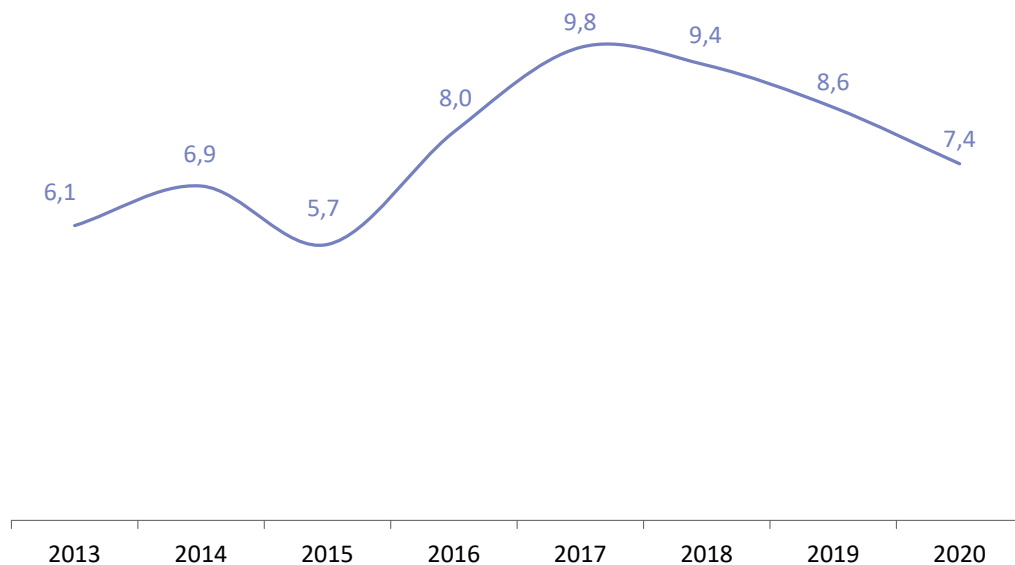
De **technische rekening leven** omvat alle levensverzekeringsverrichtingen in België (leven individueel en leven groep, hoofdovereenkomst en aanvullende verzekering), de directe zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering.

De verdiende premies voor de verrichtingen leven bedragen 15,8 miljard euro in 2020, tegenover 16,5 miljard euro in 2019. Het effect van de verhoging van de premietaks op individuele levensverzekeringen in 2013 is nog steeds merkbaar: ten opzichte van 2012 zijn de verdiende premies in 2020 met 5,3 miljard euro gedaald (-25 %). Daarnaast kan de daling van de incasso's in leven worden verklaard door het aanhoudende lagerenteklimaat, dat een impact heeft op de gewaarborgde rentevoeten die de verzekeraars kunnen bieden.

Ondanks een daling in 2020 ligt het bruto technisch-financieel saldo van de levensverzekering in 2020 hoger dan in de periode 2013-2015, met een bedrag van 1,411 miljard euro. Het netto technisch-financieel saldo bedraagt 992 miljoen euro in 2020 (tegenover 1,636 miljard euro in 2019); dat is 6,3 % van de verdiende premies (tegenover 9,9 % in 2019). De hogere saldi tijdens de periode 2016-2020, vergeleken met de periode 2013-2015, volgen voornamelijk uit het feit dat een aantal ondernemingen een vrijstelling van de Nationale Bank hebben gekregen voor het aanleggen van "knipperlichtvoorzieningen" tijdens deze laatste vijf jaren.

Voor **alle verzekeringsverrichtingen samen** vertoont de markt in 2020 een winst van 2,45 miljard euro, tegenover 2,89 miljard euro in 2019. De daling van het technisch resultaat ten opzichte van 2019 wordt voornamelijk verklaard door het slechtere technische resultaat van de verrichtingen in leven, ondanks een lichte stijging van het technisch resultaat van de verrichtingen in niet-leven. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies bedraagt de winst 7,4 % in 2020.

Totaal van de verrichtingen: netto technisch-financiële saldi
(in % van de verdiende premies)

5.1.2. Niet-technische rekening

De niet-technische rekening omvat alle andere posten van de resultatenrekening, die niet rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de verzekeringsverrichtingen.

Lopend resultaat: netto technisch-financiële saldi, vermeerderd met het saldo van de financiële opbrengsten van de niet-technische rekening en het saldo van de andere terugkerende opbrengsten en kosten die niet aan de verzekeringsactiviteit verbonden zijn.

Te bestemmen resultaat van het boekjaar: lopend resultaat, vermeerderd met het saldo van de niet-terugkerende opbrengsten en kosten (uitzonderlijke opbrengsten en kosten, nettobelastingen en netto-overdrachten van/naar de belastingvrije reserves).

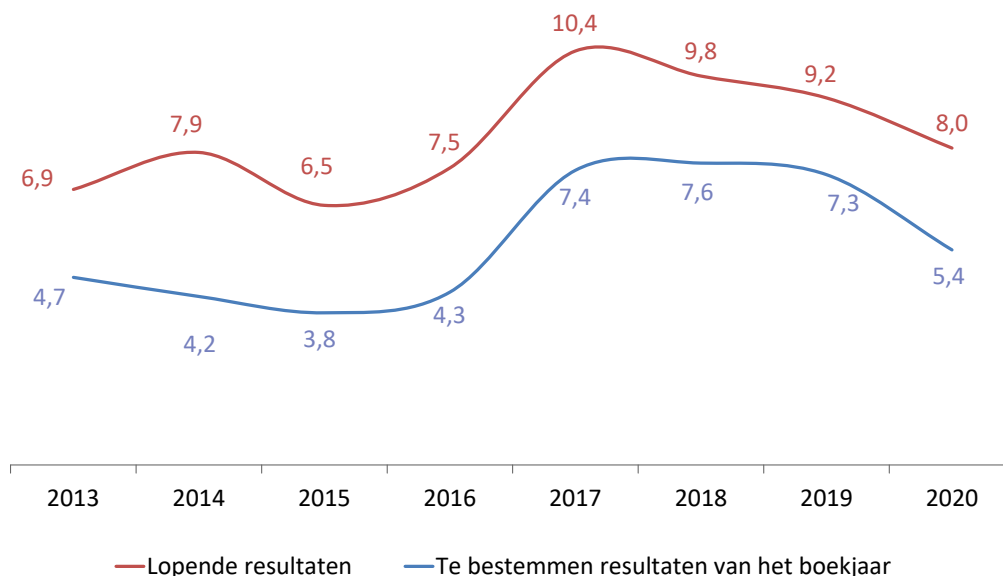
Het lopend resultaat vóór belastingen is gedaald van 3,11 miljard euro in 2019 naar 2,64 miljard euro in 2020. In 2020 bedraagt het lopend resultaat 8,0 % van de verdiende premies (tegenover 9,2 % in 2019).

Het te bestemmen resultaat van het boekjaar is gedaald van 2,46 miljard euro in 2019 naar 1,81 miljard euro in 2020. In 2020 bedraagt het te bestemmen resultaat 5,4 % van de verdiende premies (tegenover 7,3 % in 2019).

Het verschil tussen het lopend resultaat en het te bestemmen resultaat bedraagt 834 miljoen euro en is dit jaar voornamelijk toe te schrijven aan de 670 miljoen euro aan betaalde belastingen.

Lopende resultaten en te bestemmen resultaten van het boekjaar

(in % van de verdiende premies)

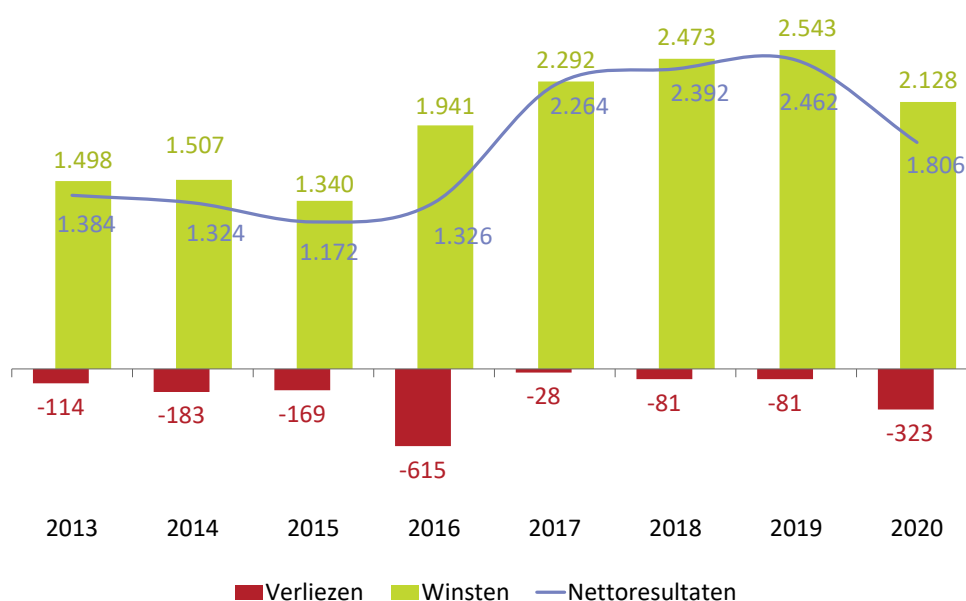

5.2. Spreiding van de boekhoudkundige resultaten

De boekhoudkundige resultaten van 2020 liggen een stuk lager dan die van de drie vorige jaren. Het boekjaar 2020 werd afgesloten met een nettowinst van 1,81 miljard euro, tegenover een nettowinst van 2,46 miljard euro eind 2019. Het positieve resultaat van de sector in 2020 is het resultaat van een gecumuleerde winst van 2,13 miljard euro en een gecumuleerd verlies van 0,32 miljard euro.

Te bestemmen resultaten van het boekjaar

(in miljoen euro)

5.3. Eigen vermogen

Evolutie van het eigen vermogen

(in miljoen euro)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Boekwaarde								
31/12	17.441	18.481	18.349	18.054	17.349	17.822	20.072	20.304
Gemiddelde	17.329	17.944	18.399	18.195	17.695	17.586	18.947	20.188
Marktwaarde								
31/12	22.087	25.311	25.555	25.832	25.898	24.936	30.802	31.751
Gemiddelde	21.327	23.699	25.433	25.694	25.865	25.417	27.869	31.276
Marktwaarde (Basis: gemiddelde 2013 = 100)	100%	111%	119%	120%	121%	119%	131%	147%

Boekhoudkundig eigen vermogen: totaal van eigen kapitaal en fondsen voor toekomstige dotaties, verminderd met de immateriële vaste activa en het niet-gestorte deel van het kapitaal.

Eigen vermogen volgens marktwaarde: boekhoudkundig eigen vermogen vermeerderd met de niet-obligatiegebonden netto latente meerwaarden.

Eind 2020 bedraagt het boekhoudkundig eigen vermogen 20,3 miljard euro. Dat is een lichte stijging tegenover het jaar voordien, toen dit 20,1 miljard euro bedroeg.

Het eigen vermogen blijft tijdens de onderzochte periode een stuk hoger liggen dan in de periode vóór 2008. Deze "gunstige" ontwikkeling tijdens de afgelopen jaren op het vlak van de solvabiliteit van de ondernemingen was enkel mogelijk dankzij de massale injecties van bestaande of nieuwe aandeelhouders om de bijzonder negatieve gevolgen van de resultaten van 2008 te compenseren. Verder hebben de verzekeringsondernemingen de voorbije jaren een belangrijk deel van het te bestemmen saldo naar de balans overgebracht om te voldoen aan de toenemende reglementaire vereisten inzake solvabiliteitskapitaal.

Eind 2020 ligt het eigen vermogen uitgedrukt in marktwaarde (dat wil zeggen met opname van alle niet-obligatiegebonden latente meerwaarden in het boekhoudkundig eigen vermogen) 56 % hoger dan het eigen vermogen uitgedrukt in boekwaarde. Het gaat om een stijging ten opzichte van het jaar voordien, toen deze latente meerwaarden 53 % van het eigen vermogen in boekwaarde vertegenwoordigden. De verklaring hiervoor is de stijging van de niet-obligatiegebonden latente meerwaarden met 718 miljoen euro.

6. Solvabiliteit

Methodologie

Technische voorzieningen: reserves aangelegd door de onderneming ter nakoming van de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen die op haar rusten ten aanzien van de verzekeringnemers, de verzekerden of de begunstigen van verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten betreffende zowel de lopende als de vervallen overeenkomsten die nog niet volledig vereffend zijn. De waarde van technische voorzieningen is gelijk aan de som van een (1) beste schatting, (2) risicomarge en (3) replicating portfolios, ook genoemd "technische voorzieningen als geheel berekend".

Beste schatting van technische voorzieningen stemt overeen met het kansgewogen gemiddelde van de toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. De kasstroomprognose die bij de berekening van de beste schatting wordt gebruikt, houdt rekening met alle instroom en uitstroom van kasmiddelen die nodig zijn om te voldoen aan de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen gedurende de looptijd ervan. De beste schatting wordt bruto berekend, zonder aftrek van de schuldvorderingen die voortvloeien uit herverzekeringsovereenkomsten en effectiseringsvehikels.

Risicomarge: marge bovenop de beste schatting van technische voorzieningen, berekend als de verdisconteerde kapitaalkost om te voldoen aan verzekeringsverplichtingen. De risicomarge wordt zodanig berekend dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- of herverzekeringsondernemingen zouden vragen voor de overname en de nakoming van de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen.

Technische voorzieningen als geheel berekend: ook genoemd "replicating portfolios". Wanneer de toekomstige kasstromen in verband met verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen op betrouwbare wijze kunnen worden gerepliceerd met behulp van financiële instrumenten met een waarneembare betrouwbare marktwaarde, wordt de waarde van technische voorzieningen in verband met die toekomstige kasstromen bepaald op basis van de marktwaarde van deze financiële instrumenten. In dit geval zijn geen afzonderlijke berekeningen van de beste schatting en de risicomarge vereist.

Beschikbaar eigen vermogen: de som van kernvermogen en aanvullend eigen vermogen.

Kernvermogen bestaat uit de volgende bestanddelen:

1° het positieve verschil van de activa ten opzichte van de opeisbare passiva, verminderd met het bedrag van de eigen aandelen die door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming worden aangehouden.

2° achtergestelde verplichtingen.

Dit bedrag aan kernvermogen bestaat uit verschillende eigenvermogens-instrumenten, zoals gewoon aandelenkapitaal, uitgiftepremies, het beginkapitaal van onderlinge verzekeringsondernemingen, achtergestelde ledenrekeningen, surplusfondsen, preferente aandelen, een reconciliatiereserve en gestorte achtergestelde verplichtingen.

Aanvullend eigen vermogen bestaat uit bestanddelen die geen kernvermogen vormen en die onmiddellijk kunnen worden opgevraagd om verliezen te compenseren. Aanvullend vermogen bestaat uit niet-gestort aandelen- of waarborgkapitaal dat niet is opgevraagd, kredietbrieven,

garanties, of andere juridisch bindende verplichtingen. Bij onderlinge verzekeringsverenigingen met variabele bijdragen kan het aanvullend eigen vermogen ook de suppletiebijdragen omvatten die zij van hun leden kunnen eisen in de volgende twaalf maanden. Wanneer een bestanddeel van het aanvullend eigen vermogen gestort of opgevraagd is, wordt het behandeld als een actief en maakt het geen deel meer uit van het aanvullend eigen vermogen.

Surplusfondsen: geaccumuleerde winsten die nog niet beschikbaar zijn gesteld voor uitkering aan de verzekeringnemers en de begunstigden. In België kan dit overeenkomen met het fonds voor toekomstige toewijzingen.

Reconciliatiereserve geeft onder meer de waarderingsverschillen weer tussen de statutaire balans en de Solvency II-balans. De reconciliatiereserve zorgt ervoor dat het kernvermogen teruggebracht kan worden naar het verschil tussen activa en verplichtingen.

Tiers: het beschikbaar eigen vermogen wordt opgedeeld in verschillende 'tiers' die de kwaliteit aangeven van de componenten. De classificatie van eigen vermogensinstrumenten in tiers hangt af van verschillende kenmerken: capaciteit om verliezen te compenseren, rangorde tijdens liquidatie, looptijd, voorwaarden voor terugbetaling etc. Het kernvermogen wordt opgedeeld in Tier 1, Tier 2 en Tier 3, waarbij Tier 1 duidt op de hoogste kwaliteit en Tier 3 op de laagste kwaliteit.

Het Tier 1 kernvermogen wordt verder opgedeeld in Tier 1 'onbeperkt' en Tier 1 'beperkt' kernvermogen. Het Tier 1 'onbeperkt' kernvermogen omvat gewoon aandelenkapitaal, het beginkapitaal van onderlinge verzekeringsondernemingen, surplusfondsen en de reconciliatiereserve. Het Tier 1 'beperkt' kernvermogen omvat achtergestelde verplichtingen, preferente aandelen, achtergestelde ledenrekeningen en vermogensinstrumenten waarvoor een overgangsregeling van toepassing is.

Het aanvullend eigen vermogen wordt opgedeeld in Tier 2 en Tier 3.

In aanmerking komend eigen vermogen: het eigen vermogen dat overblijft na toepassing van de kwantitatieve grenzen op de verschillende tiers van het beschikbaar eigen vermogen. Deze kwantitatieve grenzen zijn een percentage van de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) of de minimumkapitaalvereiste (MCR). Het in aanmerking komend eigen vermogen dat resulteert uit het toepassen van deze grenzen kan vervolgens worden gebruikt in de berekening van solvabiliteitsratio's (SCR- en MCR-ratio).

Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR): het minimale eigen vermogen dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste in één op 200 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. Het solvabiliteitskapitaalvereiste wordt zo gekalibreerd dat rekening wordt gehouden met alle kwantificeerbare risico's waaraan een verzekerings- of herverzekeringsonderneming blootstaat (bv. risico's niet-leven, leven, ziekte, marktrisico's, kredietrisico's en operationele risico's).

Minimumkapitaalvereiste (MCR): het minimale eigen vermogen dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste 15 op de 100 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. De MCR moet minimum 25 % en maximum 45 % van de SCR bedragen. De MCR heeft een absolute ondergrens van 2,5 miljoen euro voor niet-levensverzekeringsondernemingen, 3,7 miljoen euro voor levensverzekeringsondernemingen, 3,6 miljoen euro voor herverzekeringsondernemingen en 6,2 miljoen euro voor ondernemingen die gelijktijdig niet-levens- en levensverzekeringsactiviteiten uitoefenden.

Standaardformule: de formule waarmee de SCR wordt berekend volgens een gestandaardiseerde methode waarvan de kalibraties zijn vastgelegd in de Solvency II-verordening.

Intern model: een aanpak waarbij alle risicomodules van de SCR worden berekend met een specifieke kalibratie die gepast is voor de onderneming in plaats van de standaardformule. Voor het gebruik van een intern model is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Gedeeltelijk intern model: een aanpak waarbij sommige risicomodules van de SCR niet worden berekend met de standaardformule maar met een specifieke kalibratie die gepast is voor de onderneming. Gedeeltelijk interne modellen mogen worden gebruikt voor één of meerdere portefeuilles of voor alle activiteiten van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming. Voor het gebruik van een gedeeltelijk intern model is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Ondernemingsspecifieke parameters: verzekerings- of herverzekeringsondernemingen mogen bij de berekening van bepaalde risicomodules binnen de standaardformule de parameters vervangen door parameters die specifiek zijn voor de betrokken onderneming. Deze mogelijkheid bestaat enkel voor de modules verzekeringstechnisch risico leven, niet-leven en ziektekosten. Ondernemingsspecifieke parameters worden gekalibreerd op basis van interne en relevante gegevens voor de onderneming met gebruikmaking van standaardmethodes. Voor het gebruik van ondernemingsspecifieke parameters is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Volatility adjustment (volatiliteitsaanpassing): een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de technische voorzieningen worden berekend. De volatiliteitsaanpassing die op de relevante risicovrije rentetermijnstructuur wordt toegepast, wordt door EIOPA berekend en komt overeen met 65 % van de voor risico's gecorrigeerde spread voor die munteenheid. De voor risico's gecorrigeerde spread wordt berekend als de spread op de activa van een Europese referentieportefeuille met exclusie van de fundamentele risico's voor deze activa.

Matching adjustment (matchingopslag): een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de technische voorzieningen worden berekend. In tegenstelling tot de volatility adjustment is de matching adjustment gebaseerd op de eigen activaportefeuille van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming (geen Europese referentieportefeuille) en houdt de matching adjustment rekening met de volledige spread met exclusie van de fundamentele risico's waaraan de onderneming wordt blootgesteld (geen beperking tot 65 %).

Afgezonderde fondsen (ring-fenced funds): regelingen waarbij een geheel van activa en passiva volledig afzonderlijk wordt beheerd als ging het om een afzonderlijke verzekeringsonderneming.

Overgangsmaatregel op de rentecurve: overgangsmaatregel waarbij de rentecurve, die wordt gebruikt om de technische voorzieningen te berekenen, deels gebaseerd is op de verdisconteringscurve die onder Solvency I wordt gebruikt en deels op de risicovrije rentecurve onder Solvency II.

Deze overgangsmaatregel is onderworpen aan een goedkeuring door de NBB en is enkel geldig voor verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen die voortvloeien uit overeenkomsten die vóór 1 januari 2016 zijn gesloten.

De overgangsmaatregel op de rentecurve neemt aan het eind van elk jaar lineair af van 100 % van de Solvency I-curve in het jaar dat aanvangt op 1 januari 2016 tot 0 % op 1 januari 2032.

Overgangsmaatregel op de technische voorzieningen: overgangsmaatregel waarbij het bedrag aan technische voorzieningen deels gebaseerd is op Solvency I-regelgeving en deels op de Solvency II regelgeving.

Deze overgangsmaatregel is onderworpen aan een goedkeuring door de NBB en is enkel geldig voor technische voorzieningen met betrekking tot de op 1 januari 2016 bestaande verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen.

De overgangsmaatregel op de technische voorzieningen neemt aan het eind van elk jaar lineair af van 100 % van de Solvency I technische voorzieningen in het jaar dat aanvangt op 1 januari 2016 tot 0 % op 1 januari 2032.

Criteria van EIOPA voor de indeling van verzekeringsondernemingen niet-leven volgens hun grootte (in euro):

Groot	> 1 miljard bruto premies
Middelgroot	0,1 miljard - 1 miljard bruto premies
Klein	< 0,1 miljard bruto premies

Criteria van EIOPA voor de indeling van verzekeringsondernemingen leven en gemengde verzekeringsondernemingen volgens hun grootte (in euro):

Groot	> 10 miljard bruto technische voorzieningen
Middelgroot	1 miljard - 10 miljard bruto technische voorzieningen
Klein	< 1 miljard bruto technische voorzieningen

In het vervolg van dit hoofdstuk hebben de cijfers telkens betrekking op 2020, tenzij anders vermeld.

6.1. Beschrijvende statistieken

Er zijn 55 ondernemingen naar Belgisch recht opgenomen in de onderstaande statistieken. Enkele ondernemingen naar Belgisch recht, die onder het toepassingsgebied van Solvency II vallen, hebben geen gegevens aan Assuralia gerapporteerd.

Een verzekeringsonderneming kan zijn solvabiliteitskapitaalvereiste (solvency capital requirement of SCR) berekenen met de standaardformule of een (gedeeltelijk) intern model. Eind 2020 berekenen drie ondernemingen de SCR met een volledig intern model en drie ondernemingen met een gedeeltelijk intern model. Het gros van de ondernemingen (89 %) berekent de SCR aan de hand van de standaardformule. Zes ondernemingen die de standaardformule gebruiken, passen ook ondernemings specifieke parameters toe. Deze parameters worden gebruikt voor de berekening van technische risico's.

62 % van de ondernemingen maakt gebruik van de volatility adjustment voor de berekening van de technische voorzieningen. De volatility adjustment is een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de verplichtingen worden verdisconteerd. Deze aanpassing is gebaseerd op de spreadbewegingen op de activa van een gemiddelde Europese referentieportefeuille. Geen enkele verzekeringsonderneming heeft een afgezonderd fonds (ring-fenced fund) of een verzekeringsportefeuille waarvoor de matching adjustment wordt gebruikt. In tegenstelling tot de volatility adjustment zijn de voorwaarden voor het gebruik van de matching adjustment zo zwaar dat geen enkele onderneming deze maatregel toepast (o.a. de berekening van een aparte SCR en een volledige afzondering van de activa waardoor diversificatie-effecten verloren gaan).

Verzekeringsondernemingen kunnen ook gebruik maken van overgangsmaatregelen waarbij de risicovrije rentecurve of het bedrag aan technische voorzieningen deels gebaseerd is op Solvency I-regelgeving. Er is slechts één verzekeringsonderneming die gebruik maakt van een dergelijke overgangsmaatregel.

Algemene basisinformatie over de ondernemingen

	Aantal onder-nemingen	Percentage	Klein	Middel-groot	Groot
Berekeningsmethode van de SCR					
Standaardformule	49	89%	31	11	7
Gedeeltelijk intern model	3	5%	1	1	1
Volledig intern model	3	5%	1	0	2
Gebruik van ondernemings specifieke parameters	6	11%	3	2	1
Volatility adjustment (Volatiliteitsaanpassing)	34	62%	16	8	10
Overgangsmaatregel voor de technische voorzieningen	1	2%	0	0	1
Totaal	55		33	12	10

6.2. Solvency II balans

De Solvency II-balans is een economische balans waarbij de activa worden gewaardeerd aan hun marktwaarde en de passiva worden berekend volgens een marktconsistente benadering (Solvency II-regels). De activazijde van de Solvency II-balans bestaat grotendeels uit beleggingen met een vast rendement: 40,3 % overheidsobligaties, 16,9 % bedrijfsobligaties en -leningen en 11,5 % andere leningen en hypotheke. Aandelen en vastgoed bedragen respectievelijk 3,0 % en 2,8 % van de activa. De overige activa bestaan uit deelnemingen in verbonden ondernemingen (1,9 %), cash (1,6 %), het deel van herverzekeraars in de technische voorzieningen (2,4 %), beleggingsfondsen (4,4 %), uitgestelde belastingvorderingen (0,2 %) en andere activa (2,2 %). De activa voor overeenkomsten gekoppeld aan indexen of beleggingen (tak 23-contracten) bedragen 12,9 %.

De passivazijde van de Solvency II-balans bestaat voornamelijk uit technische voorzieningen leven (58,5 %), schade (5,4 %), ziekteverzekering (4,6 %) en tak 23-contracten (12,6 %). Overige verplichtingen betreffen uitgestelde belastingverplichtingen (0,3 %), financiële verplichtingen (4,0 %), achtergestelde verplichtingen (1,2 %), deposito's van herverzekeraars (1,3 %) en andere passiva (3,3 %). Het kernvermogen (basic own funds) bedraagt 9,5 % van het balanstotaal. Er zijn aanpassingen aan de waardering van activa en passiva (-0,7 %) nodig opdat het verschil tussen activa en verplichtingen gelijk is aan het kernvermogen. Deze aanpassingen aan activa en passiva zijn voornamelijk te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten verminderd met achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen.

Solvency II balans (in miljoen euro) ¹	2018	2019	2020
Activa : Totaal	314.059	344.139	349.256
Bedrijfsobligaties en -leningen	59.904	60.025	59.175
Overheidsobligaties	131.247	140.165	140.582
Aandelen	9.517	10.707	10.555
Deelnemingen in verbonden ondernemingen	6.128	7.065	6.547
Leningen en hypotheek	31.183	36.441	40.320
Vastgoed en materiële vaste activa	8.758	9.253	9.622
Cash	5.650	5.924	5.427
Herverzekeringen	5.903	6.810	8.405
Beleggingsfondsen	11.961	14.678	15.389
Uitgestelde belastingvorderingen	446	591	606
Andere	8.235	7.994	7.560
Activa voor overeenkomsten gekoppeld aan indexen of beleggingen	35.127	44.486	45.067
Verplichtingen : Totaal	283.432	312.772	318.588
Technische voorzieningen leven	188.135	202.730	204.416
Technische voorzieningen schade	16.525	17.889	18.694
Technische voorzieningen gezondheid (analoog aan levensverzekering)	11.234	12.096	12.728
Technische voorzieningen gezondheid (analoog aan schadeverzekering)	2.721	3.099	3.225
Uitgestelde belastingverplichtingen	1.834	1.420	1.119
Financiële verplichtingen	10.126	12.722	14.093
Andere achtergestelde verplichtingen	4.071	4.306	4.233
Deposito's van herverzekeraars	3.881	4.584	4.592
Andere	10.424	10.467	11.391
Technische voorzieningen - aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	34.481	43.460	44.096
Aanpassingen aan activa en passiva	-1.983	-2.741	-2.479
Kernvermogen	32.609	34.108	33.146
Gewoon aandelenkapitaal en verbonden uitgiftepremies	7.240	7.360	7.122
Preferente aandelen en verbonden uitgiftepremies	0	0	0
Kernvermogen van onderlinge maatschappijen	303	326	327
Surplusfondsen	1.486	1.580	1.732
Reconciliatiereserve	19.154	20.023	19.211
Achtergestelde verplichtingen	4.009	4.243	4.170
Netto uitgestelde belastingvorderingen	421	576	583
Andere vermogensbestanddelen (incl. overgangsregelingen)	0	0	0
Aftrekken	-3	1	0
Aanvullend eigen vermogen	402	492	497

¹ De steekproef van deze tabel is niet constant over de jaren heen.

6.3. Overzicht van de kapitaalvereisten

De solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) daalt in 2020 naar 17,2 miljard euro. De SCR daalt 3,4 % ten opzichte van 2019 en stijgt 7,0 % ten opzichte van 2018. Het in aanmerking komend eigen vermogen daalt naar 33,45 miljard euro. Ten opzichte van 2019 daalt het in aanmerking komend eigen vermogen met 2,6 % en ten opzichte van 2018 stijgt het met 2,0 %. Het in aanmerking komend eigen vermogen daalt echter relatief gezien minder dan de SCR, waardoor de SCR-ratio in 2020 toeneemt met twee procentpunten naar 194 %. Hiermee ligt de SCR-ratio 9 procentpunten lager dan in 2018, toen de gemiddelde SCR-ratio nog 203 % bedroeg.

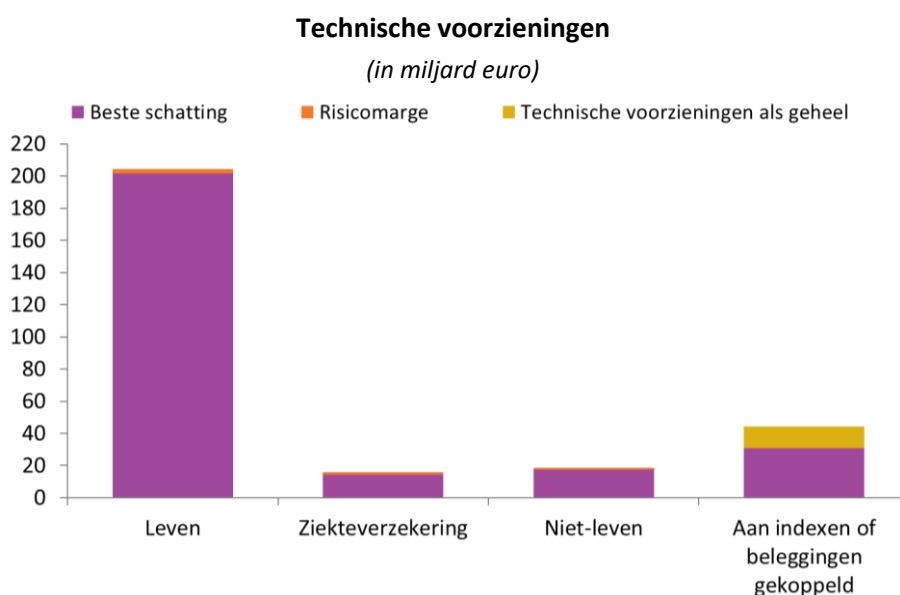
De MCR-ratio, die het in aanmerking komend eigen vermogen afzet ten opzichte van het absoluut minimum aan vereist kapitaal, bedraagt eind 2020 408 %. De Belgische verzekeringssector heeft dus een zeer comfortabele marge bovenop het vereist kapitaal van Solvency II.

(in miljoen euro) ²	SCR			MCR		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Vereist kapitaal	16.122	17.847	17.246	6.745	7.455	7.280
In aanmerking komend eigen vermogen	32.795	34.350	33.451	29.910	30.637	29.695
Surplus	16.673	16.503	16.205	23.166	23.182	22.416
Solvabiliteitsratio	203%	192%	194%	443%	411%	408%

² De steekproef van deze tabel is niet constant over de jaren heen.

6.4. Technische voorzieningen

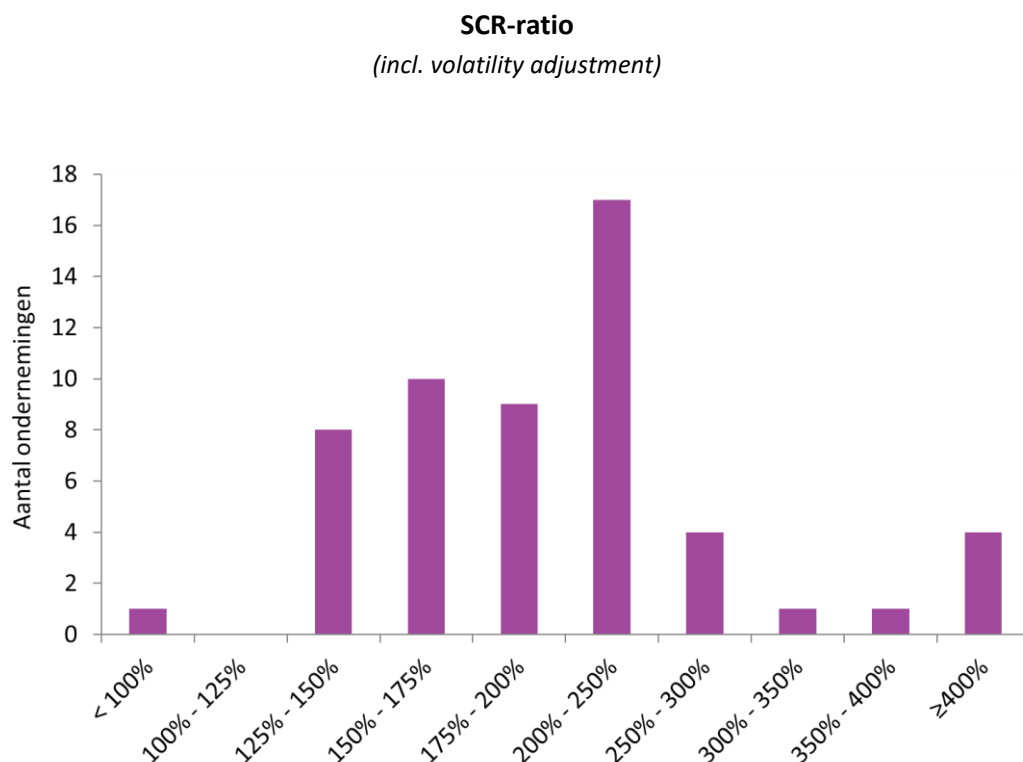
Onder Solvency II worden de technische voorzieningen opgesplitst in een beste schatting en een risicomarge. Daarnaast zijn er ook technische voorzieningen die als een geheel worden berekend (replicating portfolios). De technische voorzieningen leven (exclusief tak 23-contracten) bedragen 204,4 miljard euro en zijn opgebouwd uit een beste schatting (201,8 miljard euro) en een risicomarge (2,6 miljard euro). De technische voorzieningen ziekteverzekering (16,0 miljard euro, waarvan 14,4 miljard euro beste schatting) en niet-leven (18,7 miljard euro, waarvan 17,5 miljard euro beste schatting) zijn beduidend minder omvangrijk dan de technische voorzieningen leven. De technische voorzieningen voor tak 23-contracten (aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen) bedragen 44,1 miljard euro en bevatten een risicomarge van 0,4 miljard euro.

6.5. SCR ratio

6.5.1. Verdeling van de solvabiliteitsratio's

De solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) vertegenwoordigt het eigen vermogen dat ondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste één op 200 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. Eind 2020 voldoen op één na alle verzekeringsondernemingen aan de solvabiliteitskapitaalvereiste. De gemiddelde SCR-ratio voor de Belgische verzekeringssector bedraagt 194 %. Eén onderneming heeft dus een SCR-ratio van minder dan 100 %. 27 ondernemingen hebben een SCR-ratio in het interval 100 % - 200 %. Maar liefst 27 ondernemingen hebben een SCR-ratio groter dan 200 %.

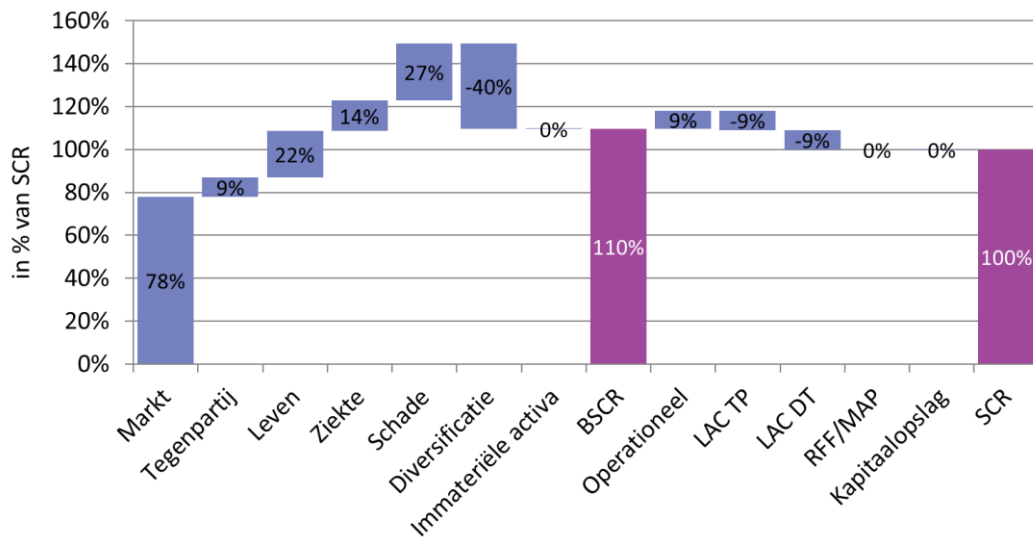
6.5.2. Gemiddelde SCR-ratio's volgens grootte van de onderneming

Middelgrote verzekeringsondernemingen hebben gemiddeld genomen een hogere SCR-ratio (213 %) dan kleine (182 %) of grote (192 %) verzekeringsondernemingen.

6.5.3. Samenstelling van de SCR berekend volgens de standaardformule

De grafiek geeft het relatieve belang weer van de verschillende risicomodules en aanpassingen bij de berekening van de SCR. De module marktrisico neemt met 78 % het belangrijkste aandeel in bij de berekening van de SCR. De bijdrage aan de kapitaalvereiste door verzekeringstechnische risico's bedraagt 22 % voor levensverzekeringen, 14 % voor ziekteverzekeringen en 27 % voor schadeverzekeringen. De diversificatie-effecten tussen de risicomodules bedragen 40 % en verlagen de kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (basic solvency capital requirement of BSCR) in aanzienlijke mate. Bovenop de BSCR bedraagt de kapitaalvereiste voor de module operationeel risico 9 %. Het verliescompensatievermogen van technische voorzieningen (loss-absorbing capacity of technical provisions of LAC TP) is met 9 % relatief beperkt. Het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (loss-absorbing capacity of deferred taxes of LAC DT) bedraagt eveneens 9 %.

Samenstelling van de SCR

LAC TP = verliescompensatievermogen van technische voorzieningen

LAC DT = verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen

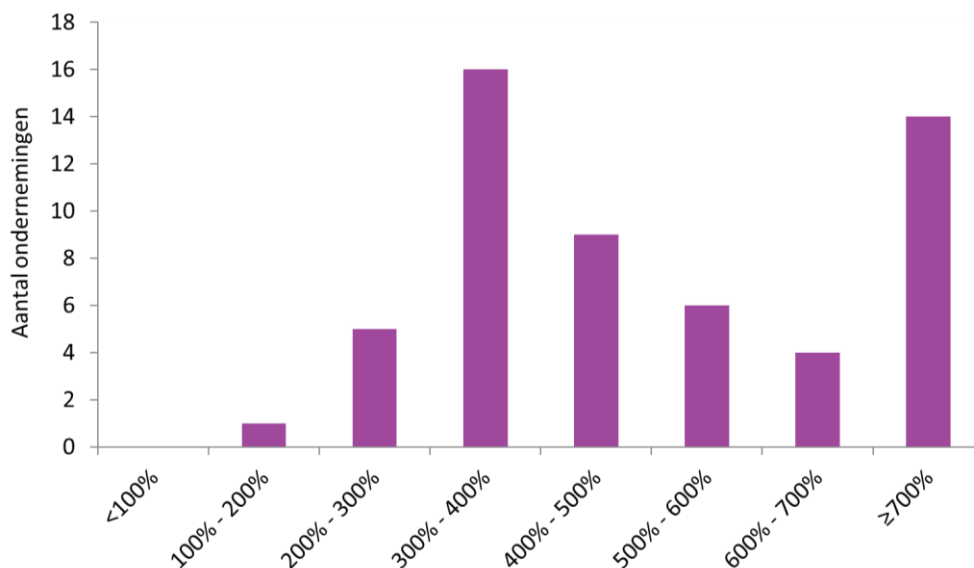
RFF/MAP = ring-fenced funds & matching adjustment portfolios

6.6. Verdeling van de MCR-ratio's

De minimumkapitaalvereiste vertegenwoordigt het minimale eigen vermogen dat verzekeringsondernemingen moeten aanhouden. De gemiddelde MCR-ratio voor de Belgische verzekeringssector bedraagt 408 %. Eén onderneming heeft een MCR-ratio kleiner dan 200 %. De MCR-ratio varieert sterk van onderneming tot onderneming. 21 van de 55 ondernemingen hebben een MCR-ratio tussen 200 % en 400 %. 33 ondernemingen hebben een MCR-ratio groter dan 400 %.

MCR-ratio

(incl. volatility adjustment)

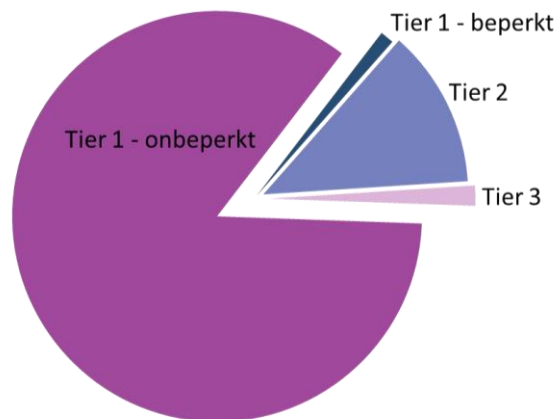
6.7. In aanmerking komend eigen vermogen

Het in aanmerking komend eigen vermogen om de SCR af te dekken bestaat voor 85 % uit onbeperkt Tier 1 eigen vermogen. Het onbeperkt Tier 1 eigen vermogen omvat gewoon aandelenkapitaal en uitgiftepremies, beginkapitaal of ledenbijdragen van onderlinge maatschappijen, surplusfondsen en de reconciliatiereserve. Het beperkt Tier 1 eigen vermogen maakt slechts voor 1 % deel uit van het in aanmerking komend eigen vermogen en bestaat voornamelijk uit eeuwigdurende achtergestelde schulden.

Het Tier 2 eigen vermogen maakt voor 12 % deel uit van het in aanmerking komend eigen vermogen en bestaat voornamelijk uit achtergestelde schulden met een oorspronkelijke looptijd van minstens tien jaar. Het Tier 2 eigen vermogen omvat ook het aanvullend eigen vermogen, dat voornamelijk bestaat uit suppletiebijdragen die onderlinge maatschappijen met variabele premies binnen het komende jaar van hun leden kunnen eisen.

Het in aanmerking komend eigen vermogen bestaat slechts voor 2 % uit Tier 3 eigen vermogen. Het Tier 3 eigen vermogen bestaat uit netto uitgestelde belastingvorderingen.

In aanmerking komend eigen vermogen om de SCR af te dekken

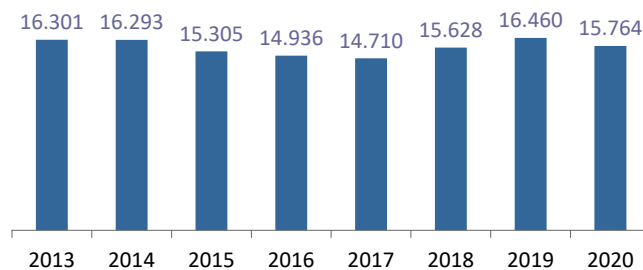

7. Evolutie van de voornaamste resultaten

7.1. Levensverzekeringen

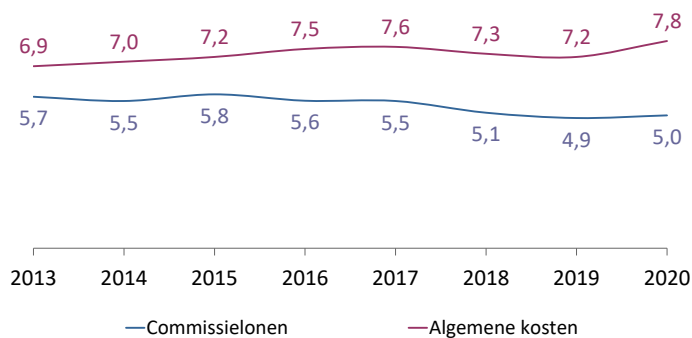
Verdiende premies

(in miljoen euro)

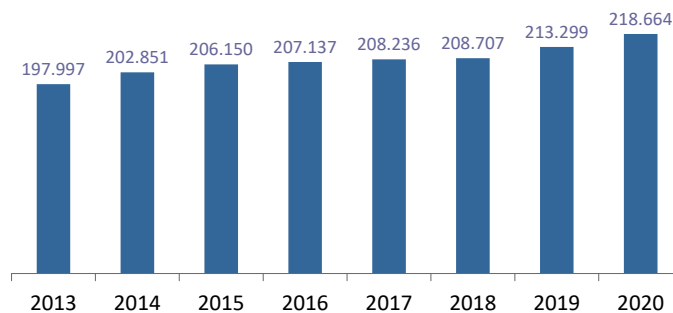
Commissielonen en algemene kosten

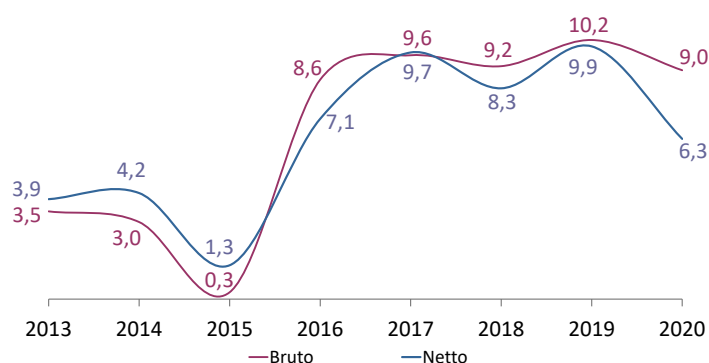
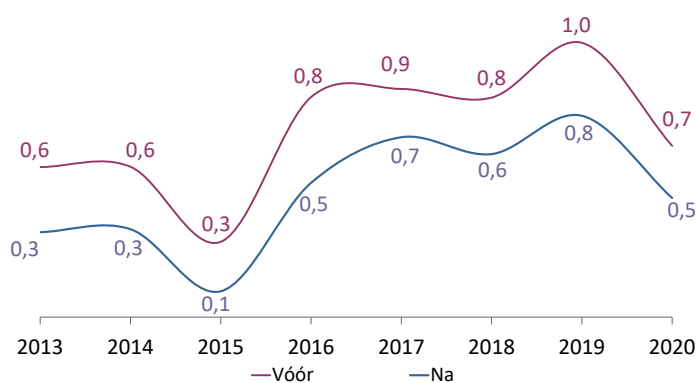
(in % van de verdiende premies)

Gemiddelde technische voorzieningen

(in miljoen euro)

Technisch-financiële saldi na WD*(in % van de verdiende premies)***Netto technisch-financiële saldi vóór en na WD***(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)*

WD : winstdeelname

Van 2013 tot 2017 daalden de verdiende premies voor de levensverzekeringsverrichtingen jaarlijks. Ze evolueerden van 16,3 miljard euro in 2013 naar 14,7 miljard euro in 2017, wat neerkomt op een daling van 9,8 % op 4 jaar tijd. In 2018 en 2019 werd deze dalende trend doorbroken en bedroegen de verdiende premies respectievelijk 15,6 miljard euro en 16,5 miljard euro, wat neerkomt op een stijging van 11,9 % op 2 jaar. In 2020 dalen de verdiende premies voor de levensverzekeringsverrichtingen met 4,2 % ten opzichte van 2019 en komen ze uit op 15,8 miljard euro.

De evolutie van de verdiende premies is verdeeld over drie segmenten, namelijk de directe verzekeringsverrichtingen in België (-808 miljoen euro), de directe verzekeringsverrichtingen in het buitenland (+113 miljoen euro) en de verrichtingen in de aangenomen herverzekering (-1 miljoen euro).

In de loop van de onderzochte periode daalden de commissielonen jaarlijks, behalve in het jaar 2019. Ze zijn meer bepaald gedaald van 929 miljoen euro in 2013 naar 791 miljoen euro in 2020. Door de daling van de premie-inkomsten van 2013 tot 2017 schommelden de relatieve commissielonen licht tijdens deze periode, rond 5,6 %. In 2018 namen de relatieve commissielonen af door het gecombineerde effect van de stijging van de premie-inkomsten en de daling van de commissielonen: ze kwamen uit op 5,1 %. In 2019 stegen de commissielonen naar 806 miljoen euro, maar daalden de relatieve commissielonen – als we rekening houden met de stijging van de verdiende premies – naar 4,9 %. In 2020 stijgen de relatieve commissielonen

licht door het gecombineerde effect van de daling van de premie-inkomsten en de daling van de commissielonen. Het gaat om een stijging van 0,1 procentpunten naar 5,0 %.

In de periode 2013-2020 zijn de algemene kosten van 1.116 naar 1.234 miljoen euro gestegen. In 2020 bedragen de algemene kosten 7,8 % van de verdiende premies, het hoogste niveau in de onderzochte periode.

Terwijl de verdiende premies in 2020 naar 15,8 miljard euro dalen, vertegenwoordigen de uitkeringen 18,2 miljard euro, tegenover 17,0 miljard euro in 2019. De technische voorzieningen stijgen licht: van 218,5 miljard euro aan het begin van het boekjaar naar 218,8 miljard euro aan het einde van het boekjaar.

In 2013 bedroeg de toename van de gemiddelde technische voorzieningen 3,6 %, maar deze kromp jaar na jaar: van 2,5 % in 2014 naar 0,2 % in 2018. Vanaf 2019 zien we opnieuw een sterkere toename. De gemiddelde technische voorzieningen stijgen in 2019 en 2020 respectievelijk met 2,2 % en 2,5 %, om in 2020 uit te komen op 218,7 miljard euro.

Het bruto technisch-financieel saldo uitgedrukt in procent van de verdiende premies daalt van 10,2 % in 2019 naar 9,0 % in 2020. Deze daling is toe te schrijven aan de afname van de netto financiële opbrengsten. In 2020 wordt 180 miljoen euro toegekend aan de fondsen voor toekomstige dotaties, terwijl dit in 2019 slechts 34 miljoen euro was. Tijdens het coronajaar heeft de NBB de verzekeringsondernemingen aanbevolen om de uitkering van winstdeelname uit te stellen. Het netto technisch-financieel saldo uitgedrukt in procent van de verdiende premies bedraagt 6,3 % in 2020, tegenover 9,9 % in 2019.

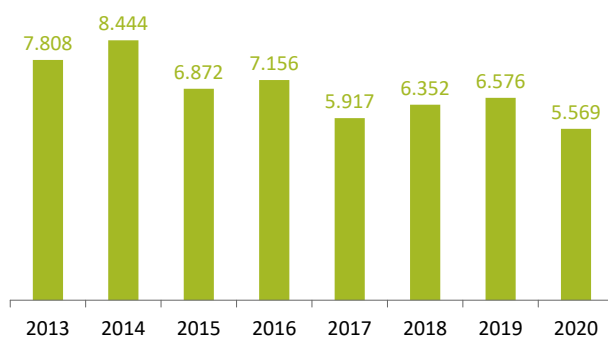
Het netto technisch-financieel saldo na winstdeelname (WD), uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, daalt van 0,8 % in 2019 naar 0,5 % in 2020, een gelijkaardig niveau als in 2016.

In 2020 bedragen de dotaties aan de winstdeelnemingen 0,20 % van de voorzieningen. Dat is een daling tegenover 2019 en 2018, toen deze dotaties respectievelijk 0,28 % en 0,21 % bedroegen, maar een stijging ten opzichte van 2017, toen hiervoor 0,18 % werd genoteerd.

7.1.1. Leven individuele verzekering met gewaarborgde rentevoet (tak 21)

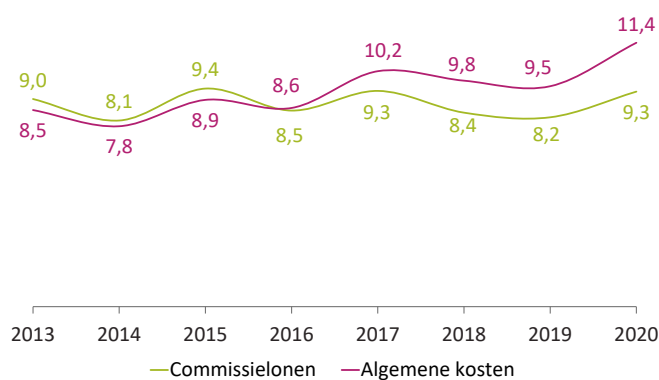
Premies

(in miljoen euro)

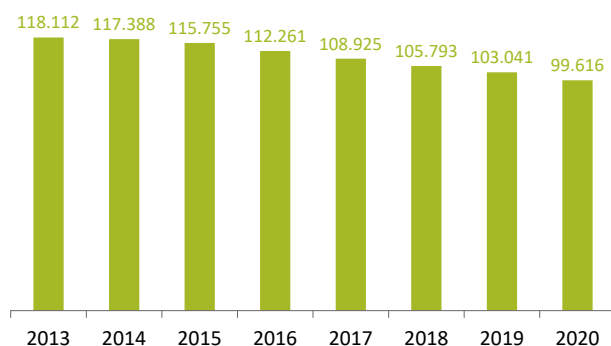
Commissielonen en algemene kosten

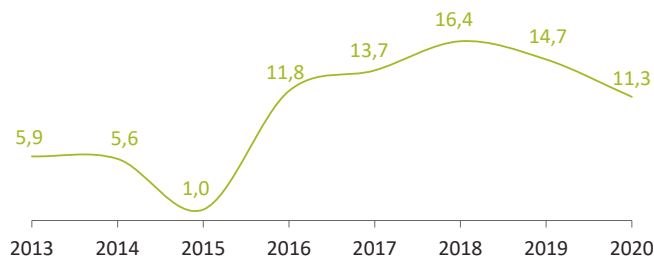
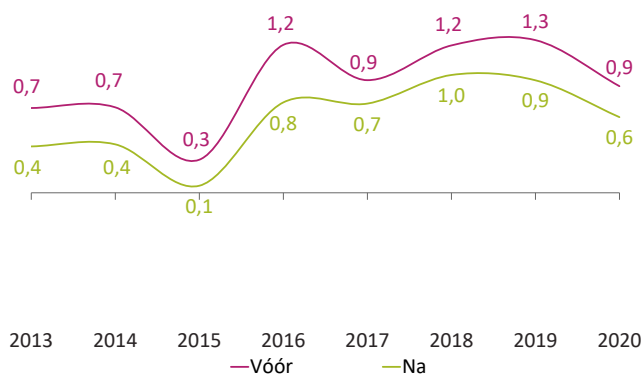
(in % van de verdiende premies)

Gemiddelde technische voorzieningen

(in miljoen euro)

Bruto technisch-financiële saldi na WD*(in % van de verdiende premies)***Bruto technisch-financiële saldi voor en na WD***(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)***WD: winstdeelname**

Het premievolume van de individuele levensverzekeringen met gewaarborgde rente (tak 21) kende in 2014 een licht herstel (+8,2 %) en steeg tot 8,4 miljard euro na de aanzienlijke terugval in 2013 (-25,6 %) door de verhoging van de premietaks tot 2 %. Tussen 2015 en 2019 blijft het incasso ruwweg schommelen tussen de 6 en de 7 miljard euro. In 2020 daalt het premie-incasso van de tak 21-verzekeringen met 15,3 % ten opzichte van 2019 tot 5,6 miljard euro en ligt daarmee op het laagste niveau sinds jaren.

Tijdens jaren van incassodalingen laten de verzekeringsondernemingen toenemende ratio's optekenen voor de algemene kosten: 8,9 % in 2015, 10,2 % in 2017 en 11,4 % in 2020. Daarentegen dalen de relatieve algemene kosten doorgaans wanneer de premie-inkomens stijgen. Het verband tussen commissie en premie is echter minder recht evenredig. De commissielonen worden immers niet alleen toegekend op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille (de voorzieningen). Het totaal bedrag aan commissielonen, op nieuwe productie en voorzieningen, is weliswaar jaarlijks gedaald van 701,0 miljoen euro in 2013 tot 517,8 miljoen euro in 2020. In de jaren 2015 en 2017 was de terugval van het premievolume evenwel veel sterker dan de daling van de commissielonen. Dit verklaart de schommelingen van de 'commissielonen, uitgedrukt in procent van de verdiende premies': 9,0 % in 2013, 9,4 % in 2015 en 9,3 % in 2017 en 2020 tegenover 8,1 % in 2014, 8,5 % in 2016, 8,4 % in 2018 en 8,2 % in 2019.

Samen komen de kosten en commissielonen in 2020 uit op 20,7 % van de premies, tegenover 17,7 % in 2019. Deze ratio's liggen beduidend hoger dan in 2014 (15,9 %), wanneer het premievolume aanzienlijk hoger was.

De terugval van de nieuwe productie en de toename van de uitkeringen leiden ertoe dat de technische voorzieningen sinds 2013 afnemen. In 2020 vallen de gemiddelde technische voorzieningen terug tot 99,6 miljard euro tegenover 103,0 miljard euro in 2019.

In 2020 bedragen de schadelast en andere technische lasten 120,2 % van de verdiende premies tegenover 122,1 % in 2019. Aangezien de stijging van de kostenratio's (+ 3 procentpunten) sterker is dan de daling van de relatieve schadelast, daalt het technisch resultaat in functie van de verdiende premies in 2020 met 0,6 procentpunten tot -38,8 %, tegenover -38,2 % in 2019.

De beleggingsopbrengsten in functie van de verdiende premies nemen met 2,8 procentpunten af van 52,9 % in 2019 naar 50,1 % in 2020.

Door de combinatie van bovenstaande bewegingen daalt het relatieve bruto technisch-financieel saldo na winstdeelname met 3,4 procentpunten tot 11,3 % in 2020, tegenover 14,7 % in 2019.

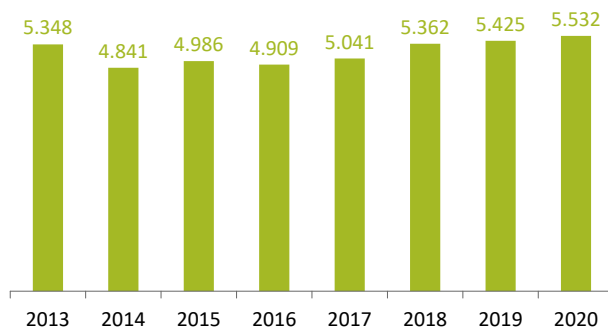
De winstdeelname uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, daalt van 0,34 % in 2019 naar 0,26 % in 2020. In de geobserveerde periode werd in 2017 het laagste winstdeelnamepercentage (0,20 %) genoteerd, terwijl het hoogste niveau, bijna 0,5 %, in 2016 werd bereikt.

Uitgedrukt in percentage van de voorzieningen neemt het bruto technisch-financieel saldo vóór winstdeelname af van 1,3 % in 2019 tot 0,9 % in 2020. Het bruto technisch-financieel saldo na winstdeelname noteert in 2020 een daling van dezelfde grootteorde. Het neemt af tot 0,6 % van de gemiddelde technische voorzieningen.

7.1.2. Leven groepsverzekering met gewaarborgd rendement (tak 21)

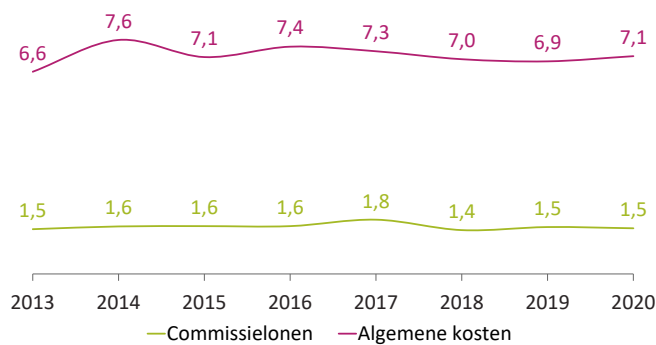
Premies

(in miljoen euro)

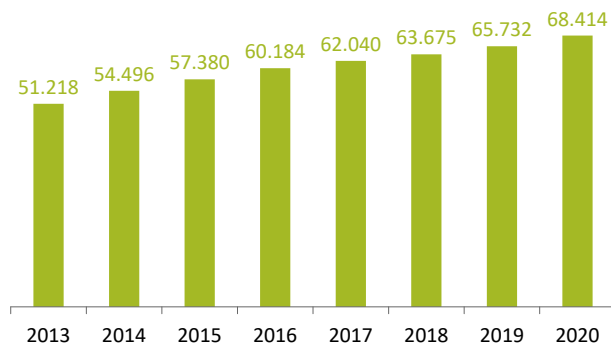
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

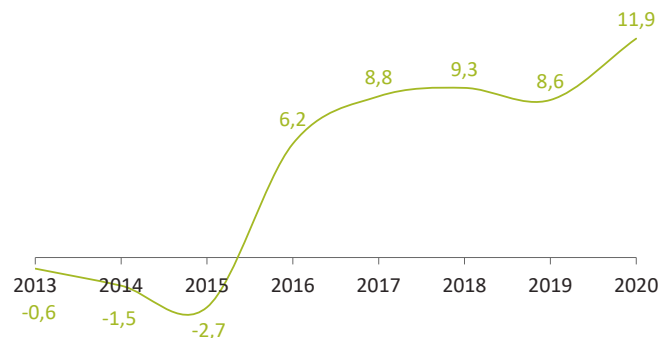

Gemiddelde technische voorzieningen

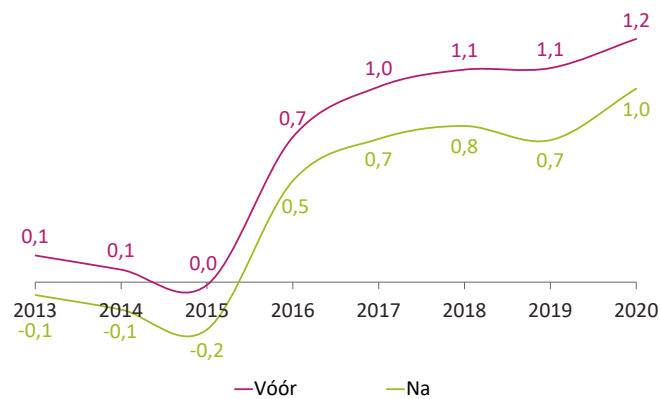
(in miljoen euro)

Bruto technisch-financiële saldi na WD (in % van de verdiende premies)

Bruto technisch-financiële saldi voor en na WD (in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

WD: winstdeelname

In tegenstelling tot de individuele levensverzekeringsverrichtingen kennen de premie-inkomens van de groepsverzekering een minder volatiel verloop. In 2015 steeg het premievolume met 3,0 % tot bijna 5 miljard euro als gevolg van de toename van het premie-incasso van de ondernemingsplannen en in het bijzonder van de vervroegde stortingen in bonusplannen ter anticipatie op een daling van de rentevoeten. Deze vervroegde stortingen gaven een lichte terugval van het premievolume in 2016. In 2020 neemt het premievolume voor het vierde opeenvolgende jaar opnieuw toe en bedraagt 5,5 miljard euro en benadert daarmee het incasso van individuele levensverzekeringen tak 21.

De algemene kosten in functie van de verdiende premies nemen in 2020 toe met 0,2 procentpunten tot 7,1 %. De commissielonen blijven in 2020 onveranderd op 1,5 % van de verdiende premies.

Tussen 2013 en 2020 kennen de groepsverzekeringen een aanhoudende groei van de gemiddelde technische voorzieningen. In 2020 nemen de gemiddelde technische voorzieningen met 2,7 miljard euro toe tegenover 2019 en bedragen 68,4 miljard euro.

In 2020 dalen de schadelast en andere technische lasten met 1,7 procentpunten tot 127,0 % van de verdiende premies. Het geheel van de algemene kosten en commissielonen neemt daarentegen lichtjes toe met 0,2 procentpunten in vergelijking met 2019. Anderzijds nemen de

netto financiële opbrengsten in functie van de verdiende premies in 2020 toe met 1,7 procentpunten tot 46,2 %, tegenover 44,5 % in 2019.

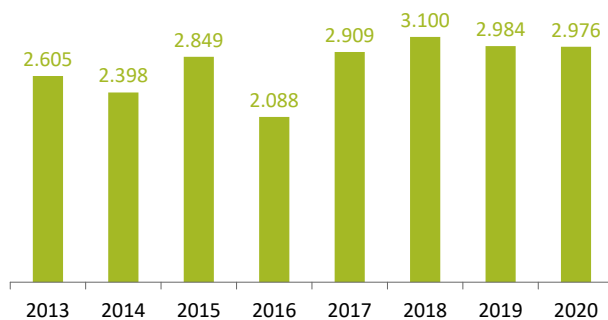
Door de bovenstaande bewegingen neemt het bruto technisch-financieel saldo na winstdeelname toe van 465,7 miljoen euro (8,6 % van de verdiende premies) in 2019 tot 660,6 miljoen euro (11,9 % van de verdiende premies) in 2020.

Het bruto technisch-financieel saldo vóór winstdeelneming, uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, neemt licht toe van 1,1 % in 2019 tot 1,2 % in 2020. Het bruto technisch-financieel saldo na verrekening van de winstdeelneming bedraagt in 2020 1,0 % van de gemiddelde technische voorzieningen, tegenover 0,7 % in 2019. Tijdens de geobserveerde periode wordt de hoogste waarde voor de dotaties aan winstdeelnemingen in 2019 genoteerd (0,36 % van de gemiddelde technische voorzieningen). Tijdens de andere jaren van de geobserveerde periode schommelen de dotaties tussen 0,20 % en 0,28 %.

7.1.3. Leven individueel tak 23

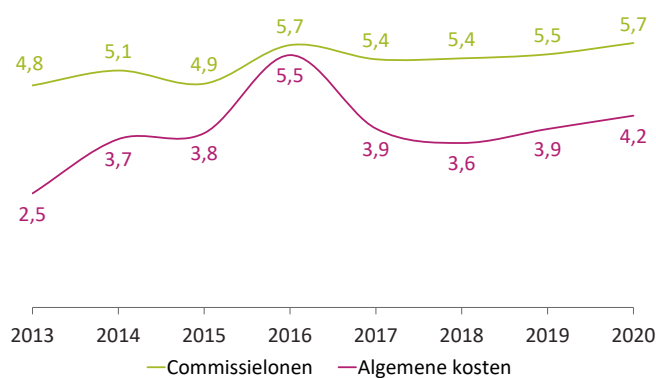
Premies

(in miljoen euro)

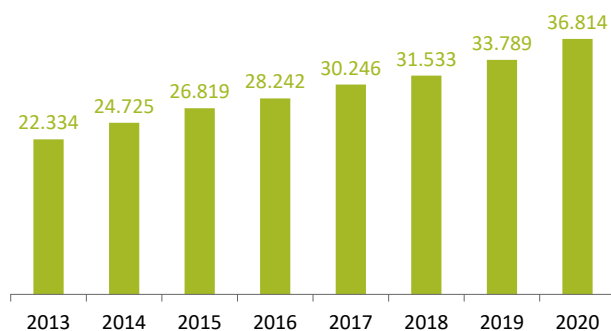
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

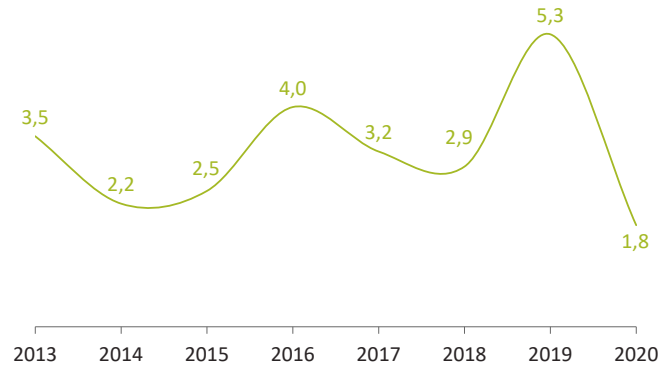

Gemiddelde technische voorzieningen

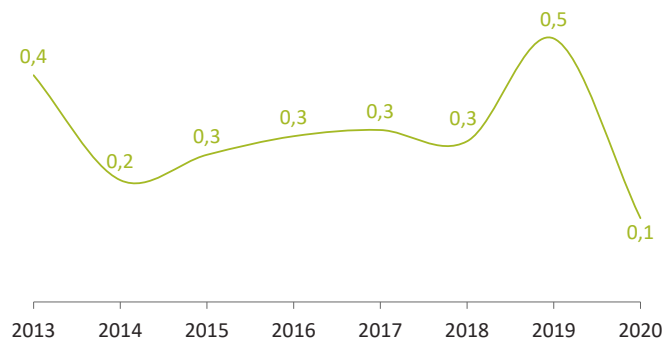
(in miljoen euro)

Bruto technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies)

Bruto technisch-financiële saldi (in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

De betere beursresultaten in 2015 en de terugval ervan in 2016 leidden tot een toename van het premievolume in 2015 (+18,8 % tot 2,8 miljard euro) en een daling in 2016 (-26,7 % tot 2,1 miljard euro). Het herstel van de beursresultaten in combinatie met de aanhoudende lage rente-omgeving verklaren het toenemend succes van de tak 23-verzekeringen die in 2017 opnieuw een stijging van het incasso met 39,3 % tot 2,9 miljard euro geven en ook in de daarop volgende jaren premie-inkomens noteren van om en nabij de 3 miljard euro. Ondanks de stijging van de premietaks van 1,1 % naar 2 % op 1 januari 2013, ligt het incasso in de periode 2013-2020 nog boven dat van de jaren 2008 tot en met 2011.

In het begin van 2020 leidde de terughoudendheid en de slechte beursresultaten bij de aanvang van de COVID-19-crisis nog tot een incassodaling voor deze producten, maar het incasso herstelde zich naarmate het jaar vorderde. In 2020 handhaaft het incasso van de individuele tak 23 verzekeringen zich op 3,0 miljard euro.

De bruuske wendingen van het premievolume tussen 2013 en 2017 zorgen voor een dito verloop van de relatieve algemene kosten. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies nemen de algemene kosten jaarlijks toe van 2,5 % in 2013 tot 5,5 % in 2016 en vallen in 2017 en 2018 terug tot respectievelijk 3,9 % en 3,6 %. In 2019 en 2020 nemen de algemene kosten in functie van de verdiende premies opnieuw toe tot respectievelijk 3,9 % en 4,2 %.

Aangezien de commissielonen niet alleen worden toegekend op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille, is het verband tussen commissie en premievolume minder recht evenredig. Dit verklaart het atypisch verloop van de commissielonen in functie van de verdiende premies. In 2016 bereiken de commissielonen in functie van de verdiende premies met 5,7 % het hoogste niveau om dan lichtjes af te nemen tot 5,4 % in 2017 en in 2018. In 2019 en 2020 stijgen de relatieve commissielonen opnieuw tot respectievelijk 5,5 % en 5,7 %.

De verhoogde aantrekkelijkheid van de tak 23-producten en de stijging van de marktwaarde van de beleggingen hebben ertoe geleid dat de technische voorzieningen sinds 2013 een sterke groei kenden. In 2020 bereiken de gemiddelde technische voorzieningen 36,8 miljard euro tegenover 33,8 miljard euro in 2019.

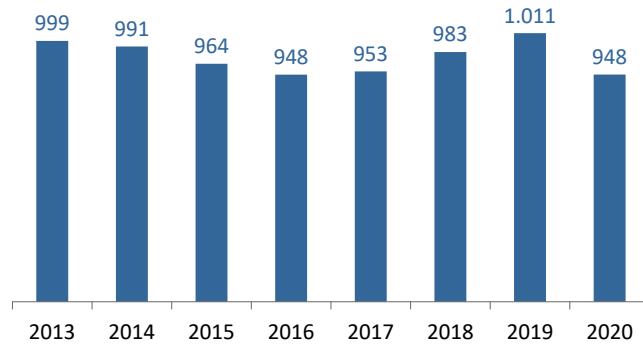
In 2020 noteert men naast de forse daling van de netto beleggingsopbrengsten in functie van de verdiende premies (-108,6 procentpunten t.o.v. 2019) ook een daling van de relatieve schadelast en andere technische lasten (-105,5 procentpunten). In combinatie met de toename van 0,5 procentpunten van het relatieve aandeel van de commissielonen en algemene kosten, leidt dit tot een afname van het bruto technisch-financieel resultaat in functie van de verdiende premies van 5,3 % in 2019 naar 1,8 % in 2020.

Uitgedrukt in percentage van de gemiddelde technische voorzieningen, daalt het bruto technisch-financieel saldo met 0,4 procentpunten tegenover 2019 en komt in 2020 uit op 0,1 %.

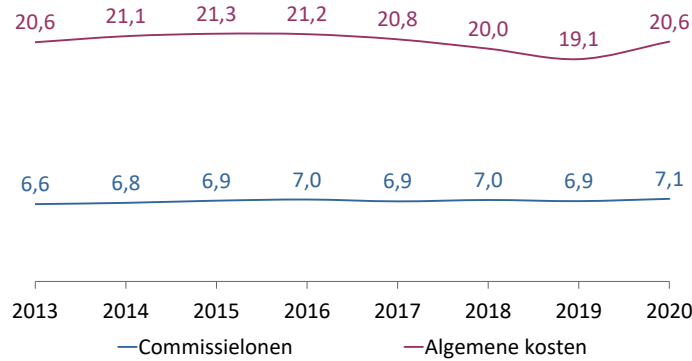
7.2. Niet-Levensverzekeringen

7.2.1. Arbeidsongevallen (wet van 1971 - private sector)

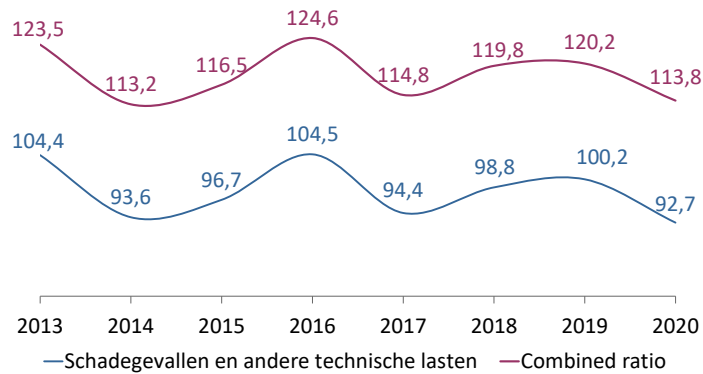
Verdiende premies
(in miljoen euro)

Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

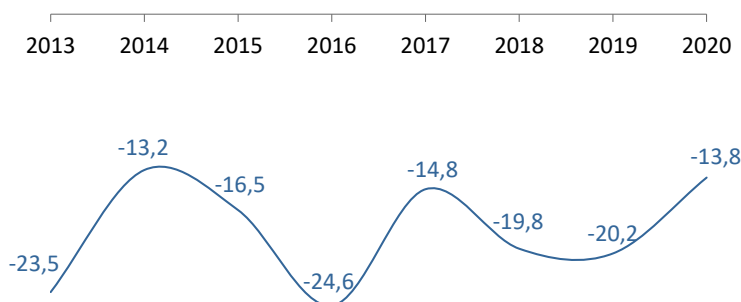

Schadegevallen (incl. technische lasten) en combined ratio
(in % van de verdiende premies)

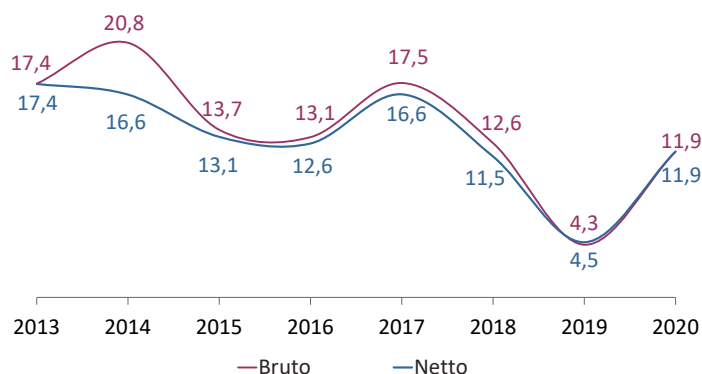
Technisch resultaat

(in % van de verdiende premies)

Technisch-financiële saldi

(in % van de verdiende premies)

Tussen 2013 en 2016 daalden de verdiende premies in de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971. Ze evolueerden van 999 miljoen euro in 2013 naar 948 miljoen euro in 2016, wat neerkomt op een daling van 5,2 %. Deze daling was vooral het gevolg van de sterke concurrentie tussen de verzekeringsondernemingen door de afgenomen schadefrequentie in de betrokken periode.

Van 2017 tot 2019 stegen de verdiende premies respectievelijk met 0,5 %, 3,1 % en 2,9 % als gevolg van de meer uitgesproken stijging van het aantal werknemers en van de gezondheidsindex. In 2019 kwamen de verdiende premies in de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971 uit op 1.011 miljoen euro.

In 2020 kennen de verdiende premies in de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971 een terugval van 6,3 %: ze dalen van 1.011 miljoen euro in 2019 naar 948 miljoen euro in 2020. Zo bereiken ze opnieuw het niveau van 2016, het laagste niveau in de onderzochte periode. Deze sterke daling is het resultaat van premie-aanpassingen naar aanleiding van de daling van de werkgelegenheid door de gezondheidscrisis.

De commissielonen in functie van de verdiende premies stijgen licht. Deze bedragen 7,1 % in 2020. De relatieve algemene kosten, die sinds 2015 een dalende trend vertoonden, stijgen in 2020 naar 20,6 % van de verdiende premies.

Door stijgingen van respectievelijk de relatieve uitkeringen in 2015 en de relatieve voorzieningen in 2016 steeg de schaderatio van 93,6 % in 2014 naar 104,5 % in 2016. In 2017 leidde vooral de stabiliteit van de relatieve voorzieningen – vergeleken met hun stijging in 2016 – tot een scherpe daling van de schaderatio naar 94,4 %. In 2018 en 2019 steeg de schaderatio opnieuw: in 2018 door een stijging van de relatieve voorzieningen en in 2019 door een stijging van zowel de relatieve uitkeringen als de relatieve voorzieningen. In 2019 kwam deze ratio uit op 100,2 %.

In 2020 leidt de daling van de relatieve voorzieningen – vergeleken met hun toename in 2019 – tot een daling van de schaderatio: deze komt uit op 92,7 %, ondanks een nieuwe stijging van de relatieve uitkeringen in 2020. Het technisch resultaat stijgt bijgevolg van -20,2 % van de verdiende premies in 2019 naar -13,8 % in 2020.

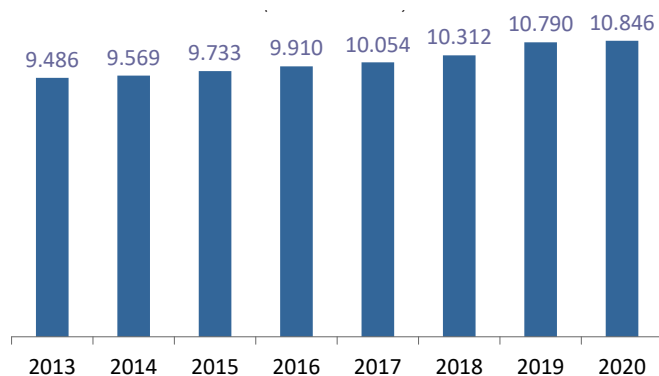
De lichte stijging van de relatieve netto financiële opbrengsten heeft samen met de lagere relatieve schadelast (andere technische lasten inbegrepen) tot een stijging geleid van het relatief bruto technisch-financieel saldo. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies stijgt dit saldo in 2020 met 7,6 procentpunten naar 11,9 %.

In 2020 bedraagt het resultaat van de afgestane herverzekering -0,01 % van de verdiende premies en ligt het dus lager dan in 2019 (0,2 %). Het nettoresultaat van de verrichtingen arbeidsongevallen - Wet van 1971 bedraagt 11,9 % van de verdiende premies in 2020, tegenover 4,5 % in 2019. Dat levert in 2020 een positief netto technisch-financieel saldo van 113 miljoen euro op, tegenover 46 miljoen euro in 2019.

7.2.2. Brand, ongevallen en allerlei risico's (BOAR)

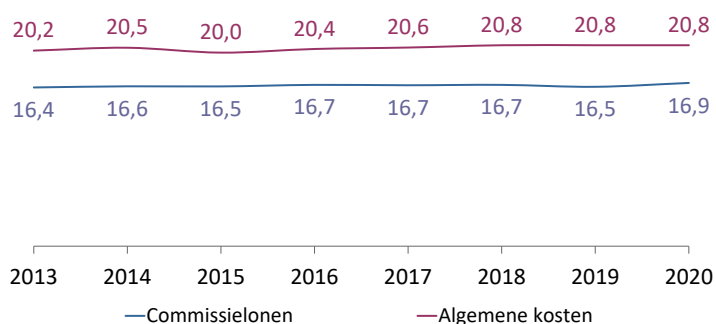
Verdiende premies

(in miljoen euro)

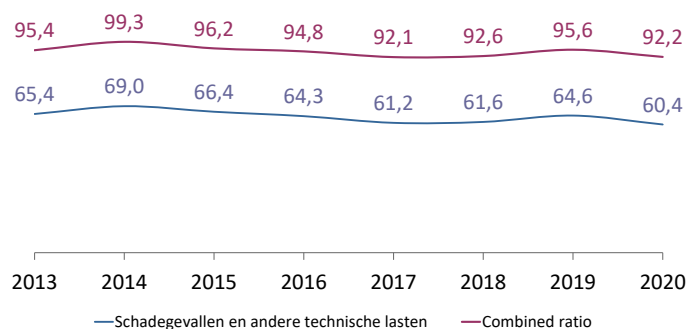
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

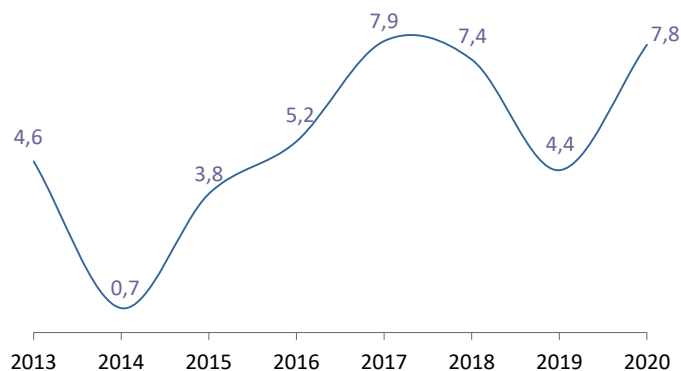

Schadegevallen (technische lasten inbegrepen) en combined ratio

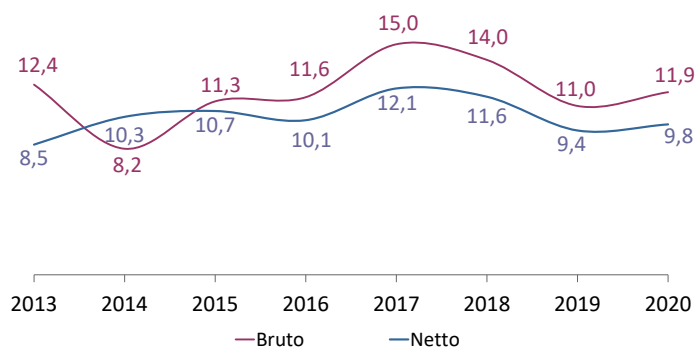
(in % van de verdiende premies)

Technisch resultaat (in % van de verdiende premies)

Technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies)

De verdiende premies voor de verzekeringen "Brand, ongevallen en allerlei risico's" (BOAR) zijn tussen 2013 en 2020 jaarlijks gestegen. In 2020 zien we de zwakste stijging uit de onderzochte periode, met 0,5 %. In 2019 en 2018 ging het om stijgingen van respectievelijk 4,6 % en 2,6 %. De gemiddelde stijging over de hele onderzochte periode bedraagt 1,9 %. Ten opzichte van 2013 is het incasso voor de BOAR-verzekeringen eind 2020 met 14,3 % gestegen.

De commissielonen in functie van de verdiende premies stijgen in 2020 naar 16,9 %, tegenover 16,5 % in 2019. De relatieve algemene kosten zijn de laatste drie jaren stabiel gebleven. Met een stagnatie op 20,8 % blijven ze zich situeren op het hoogste niveau van de in aanmerking genomen periode. De som van beide kostenposten is in 2020 met 0,4 procentpunten gestegen ten opzichte van 2019 en bereikt zo het hoogste niveau in de onderzochte periode.

In 2014 was de schadelast (andere technische lasten inbegrepen) voor de BOAR-verzekeringen opgelopen tot 69 % van de verdiende premies. Deze stijging was deels toe te schrijven aan de Pinksterstorm die geleid heeft tot 180.000 verzekerde schadegevallen in de takken brand en voertuigcasco. De totale schadelast hiervan bedroeg om en bij de 655 miljoen euro. Gedurende de drie daaropvolgende jaren daalde de schadelast weer, voornamelijk door een daling van de uitkeringen, om in 2017 uit te komen op 61,2 % van de verdiende premies. De schaderatio steeg opnieuw in zowel 2018 als 2019, en bedroeg 64,6 % in 2019. De stijging van 2018 was toe te schrijven aan de toename van de relatieve uitkeringen, die van 2019 aan de toename van de relatieve uitkeringen en voorzieningen. In 2020 is de schadelast gedaald, voornamelijk door een daling van de relatieve uitkeringen, maar ook door een lichte daling van de relatieve

voorzieningen. De schadelast bedraagt 60,4 % van de verdiende premies in 2020, het laagste niveau in de periode.

De evolutie van de combined ratio wordt grotendeels bepaald door de evolutie van de schadelast. Bijgevolg daalt ook de combined ratio in 2020: deze bedraagt 92,2 % van de verdiende premies. Uit de analyse van de belangrijkste BOAR-takken (zie volgende blz.) blijkt dat de evolutie van de combined ratio aanzienlijk kan verschillen naargelang de in aanmerking genomen activiteiten.

In 2020 leidt de combinatie van de verbetering van het relatief technisch resultaat met 3,4 procentpunten en de achteruitgang van de relatieve netto financiële opbrengsten met 2,5 procentpunten tot een lichte stijging van het relatief bruto technisch-financieel resultaat met 0,9 procentpunten. Dit resultaat bedraagt 11,9 % in 2020.

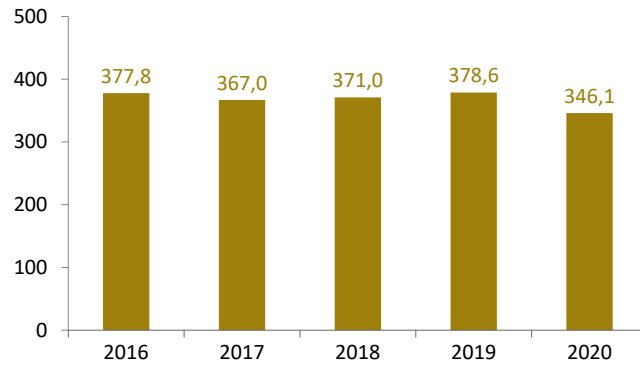
Door de tussenkomst van de herverzekeraars in 2014, vooral in de schadelast veroorzaakt door de Pinksterstorm, bedroeg het technisch-financieel saldo van de afgestane herverzekering 199 miljoen euro. Het netto technisch-financieel saldo voor de BOAR-verzekeringen bedroeg in 2014 aldus 10,3 % van de verdiende premies; dat is 2,1 procentpunten meer dan het bruto technisch-financieel saldo.

In 2020 bedraagt het technisch-financieel saldo van de afgestane herverzekering -238 miljoen euro. Daarmee ligt dit saldo lager dan het jaar voordien, toen het -175 miljoen euro bedroeg. Het relatief netto technisch-financieel saldo vertoont zo een stijging van 0,4 procentpunten: het evolueert van 9,4 % in 2019 naar 9,8 % in 2020. Dit komt overeen met een winst van 1.058 miljoen euro in 2020 (tegenover 1.016 miljoen euro in 2019).

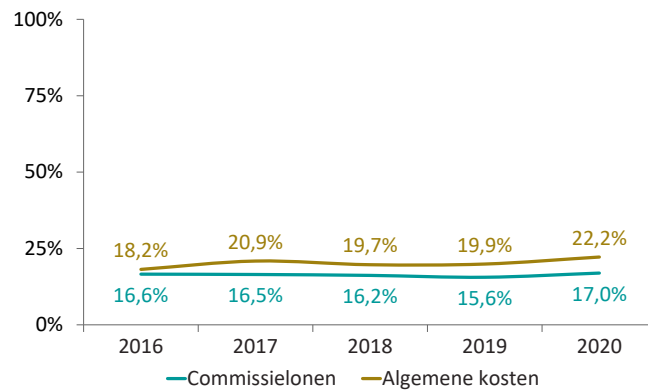
8. Analyse van de voornaamste takken BOAR

8.1. Ongevallen (zonder arbeidsongevallen)

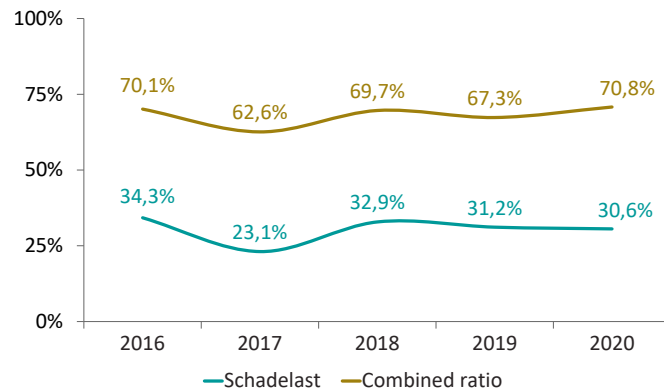
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

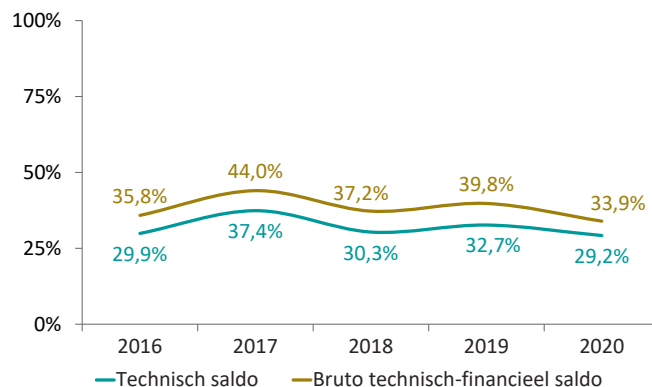
Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi (in functie van de verdiende premies)

In 2020 daalt het incasso van de tak ongevallen (zonder arbeidsongevallen) met 8,6 % ten opzichte van 2019 en bedraagt het 346,1 miljoen euro. Over de hele periode 2016-2020 is het incasso van deze tak met 8,4 % afgenomen.

Het incasso daalt voor alle onderliggende categorieën van de ongevallenverzekeringen, behalve voor de categorie verkeersindividuele ongevallen. Het incasso van de **individuele ongevallenverzekeringen** (21,5 % van het incasso van de tak ongevallen), dat relatief stabiel was gebleven in de periode 2016-2018, daalt in 2020 (-5,2 %), net als in 2019 (-6,2 %). Ondertussen blijven de **verkeersindividuele ongevallenverzekeringen** of bestuurdersdekkingen (29,9 % van het incasso van de tak) in 2020 groeien (+2,7 % ten opzichte van 2019). De **collectieve ongevallenverzekeringen** (40,5 % van het incasso van de tak ongevallen) kenden in de periode 2016-2020 zowel stijgingen als dalingen van de premieinkomsten. In 2020 daalt het incasso van deze categorie met 7,3 %. Tot slot gaat het incasso van de categorie **andere ongevallenverzekeringen** (8,1 % van de tak ongevallen) er in 2020 manifest op achteruit: het kent een daling van 41,9 % ten opzichte van 2019.

De algemene kosten van de tak nemen in 2020 met 2,3 procentpunten toe ten opzichte van 2019 en bedragen 22,2 % van de verdiende premies, hun hoogste niveau in de periode 2016-2020. De relatieve commissielonen liggen 1,4 procentpunten hoger dan in 2020 en bereiken met 17,0 % eveneens hun hoogste niveau in de periode.

De schadelast (zonder interne kosten) daalt in 2020 met 0,6 procentpunten ten opzichte van 2019 en bedraagt 30,6 % van de verdiende premies. De lagere schaderatio is voornamelijk het gevolg van een sterkere daling van de relatieve voorzieningen in 2020 dan in 2019.

Ondanks een lagere schaderatio in 2020 loopt het technisch saldo met 3,5 procentpunten terug ten opzichte van 2019 (29,2 % tegenover 32,7 % van de verdiende premies). De relatieve bedrijfskosten liggen in 2020 immers hoger dan in het jaar voordien. Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten, die voor deze tak 4,7 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men voor 2020 een bruto technisch-financieel saldo dat 33,9 % van de verdiende premies bedraagt.

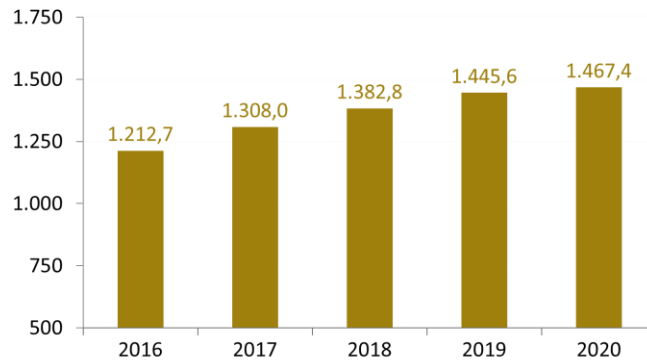
Alle onderliggende categorieën van de tak ongevallen vertonen een positief resultaat in 2020.

Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2019	2020
Algemene individuele	21,5	24,1	18,7
Verkeersindividuele	29,9	60,2	56,2
Collectieve	40,5	27,3	30,6
Andere	8,1	61,8	1,1

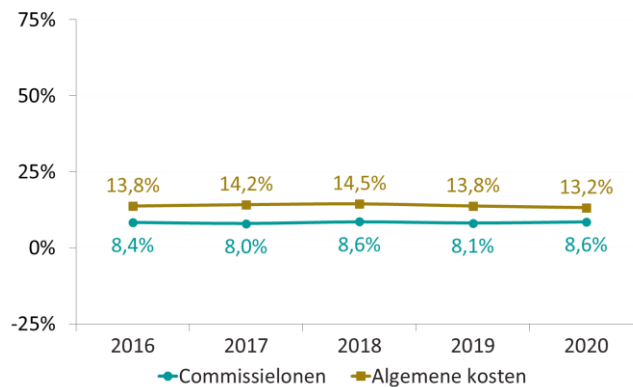
8.2. Ziekte

8.2.1. Ziektekostenverzekering

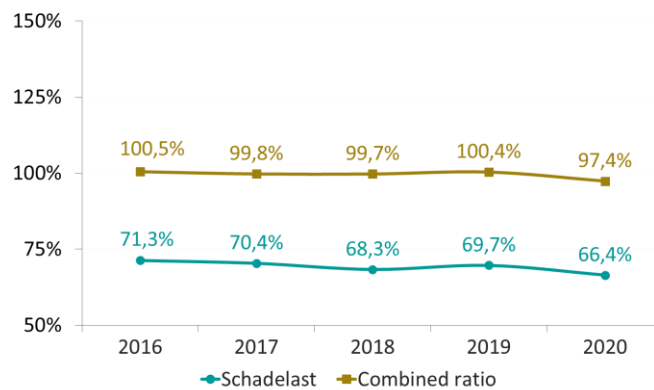
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

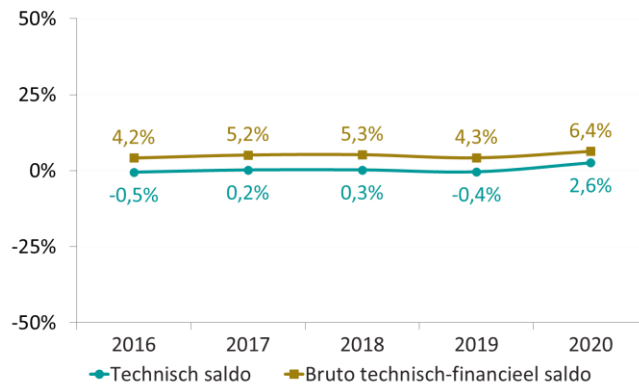

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de ziektekostenverzekering neemt in 2020 met 1,5 % toe en bedraagt 1.467,4 miljoen euro. Over de periode 2016-2020 stijgt het incasso van deze tak met 21,0 %, waaruit blijkt dat de ziektekostenverzekering tegemoet komt aan een stijgende vraag.

De collectieve overeenkomsten maken het merendeel uit van de overeenkomsten in de ziektekostenverzekering (bijna drie vijfde van het totale incasso). In 2020 groeit het incasso van de collectieve overeenkomsten niet, wat wellicht deels te wijten is aan de COVID-19-crisis. Voor de individuele overeenkomsten zien we dan weer wel een incassostijging in 2020, meer bepaald met 3,8 %. Het zijn dus de individuele overeenkomsten die de groei van het totale incasso van de ziektekostenverzekering aandrijven.

De commissielonen stijgen in 2020 en bedragen 8,6 % van de verdiende premies, tegenover 8,1 % in 2019. De relatieve algemene kosten in de ziektekostenverzekering blijven in 2020 afnemen. Deze bedragen 13,2 % van de verdiende premies, hun laagste niveau in de onderzochte periode.

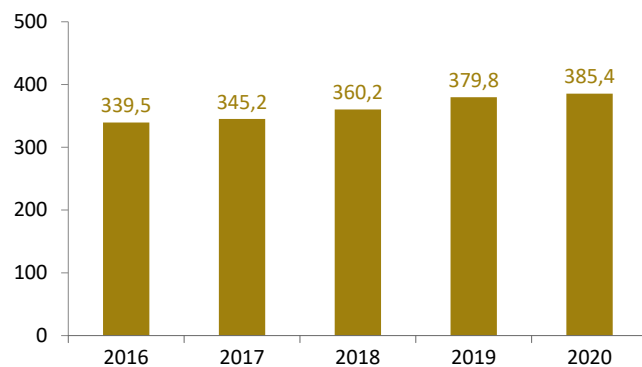
De schadelast (zonder interne kosten en vergrijzingsvoorzieningen) in functie van de verdiende premies daalt in 2020 met 3,3 procentpunten ten opzichte van 2019 en bedraagt 66,4 %. Deze evolutie valt te verklaren door de relatief belangrijke afname van de uitkeringen, wat vermoedelijk deels het gevolg is van uitgestelde niet-dringende behandelingen in het licht van de Corona-crisis. Die afname heeft de impact van de aantrekkende relatieve voorzieningen in 2020, ten opzichte van 2019, ruimschoots gecompenseerd.

Ten opzichte van 2019 herstelt het relatief technisch resultaat zich in 2020 met 3,0 procentpunten en wordt het positief (+2,6 % tegenover -0,4 %). Deze evolutie vloeit voort uit de relatieve daling van de schadelast. Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten verkrijgt men voor de ziektekostenverzekering in 2020 een positief bruto technisch-financieel saldo dat 6,4 % van de verdiende premies bedraagt.

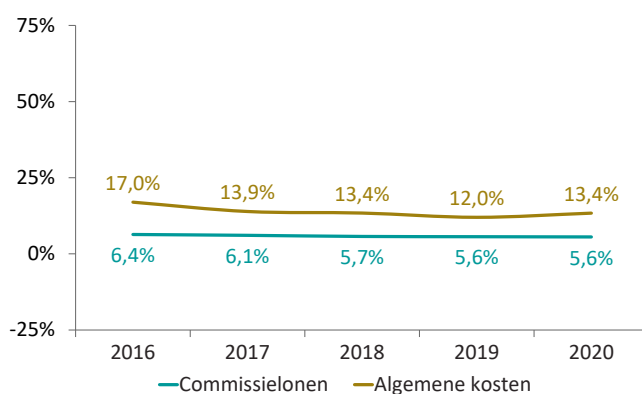
In de periode 2016-2020 is het bruto technisch-financieel saldo van de **individuele ziektekostenverzekering** altijd positief geweest. In 2020 bedraagt dit saldo 8,2 % van de verdiende premies. Dat is 2,1 procentpunten meer dan in 2019 (6,1 %).

8.2.2. Gewaarborgd inkomen

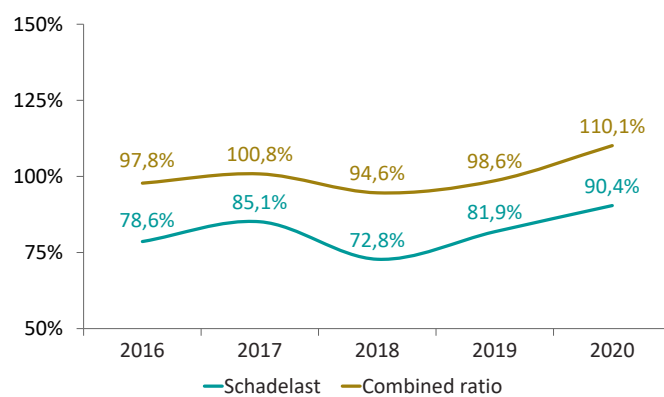
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

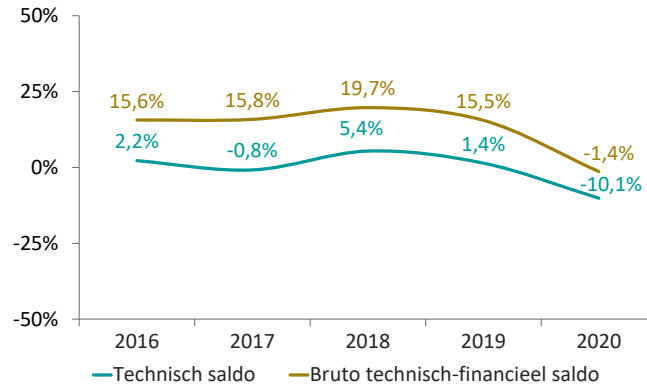

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de verzekeringen gewaarborgd inkomen (inclusief de verzekeringen afhankelijkheid) neemt in 2020 met 1,5 % toe ten opzichte van 2019, en bedraagt 385,4 miljoen euro.

Ongeveer een derde van dit incasso wordt verkregen via individuele overeenkomsten, de overige twee derde via collectieve overeenkomsten. Het incasso van de individuele verzekeringen gewaarborgd inkomen gaat er in 2020 voor het tweede jaar op rij op achteruit (-1,2 % ten opzichte van 2019). Het incasso van de collectieve verzekeringen gewaarborgd inkomen blijft evenwel groeien in 2020 (+2,7 %), al is deze groei zwakker dan in de voorgaande jaren. Deze groeivertraging van het incasso van de collectieve verzekeringen gewaarborgd inkomen is waarschijnlijk deels door de COVID-19-crisis te verklaren.

In 2020 stabiliseren de commissielonen zich op 5,6 % van de verdiende premies, een niveau dat vergelijkbaar is met dat van 2018 en 2019. De relatieve algemene kosten herstellen zich enigszins in 2020, na een aanhoudende daling van 2017 tot 2019, en komen uit op 13,4 %.

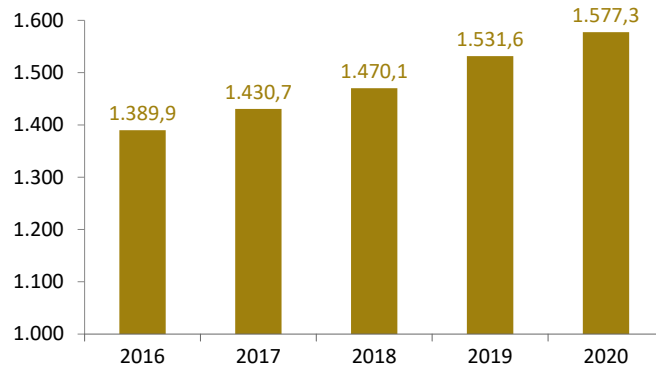
De schadelast voor de verzekeringen gewaarborgd inkomen stijgt naar 90,4 % van de verdiende premies. In 2019 en 2018 bedroeg deze respectievelijk 81,9 % en 72,8 %. In 2020 haalt deze ratio dus haar hoogste niveau in de onderzochte periode, na twee jaar sterk te zijn gestegen. In 2019 steeg de schaderatio met 9,1 procentpunten door een sterkere toename van de voorzieningen. In 2020 stijgt zij met 8,5 procentpunten ten opzichte van 2019, door het gecombineerde effect van een stijging van de uitkeringen en een meer uitgesproken toename van de voorzieningen.

Het relatief technisch saldo voor de verzekeringen gewaarborgd inkomen daalt in 2020 met 11,5 procentpunten ten opzichte van 2019 en wordt voor de eerste keer in de onderzochte periode negatief (-10,1 % van de verdiende premies). De impact van de stijging van de schadelast op het technisch saldo werd namelijk versterkt door de stijging van de vergrijzingsvoorzieningen (na een daling hiervan het jaar voordien). Rekening houdend met de netto-beleggingsopbrengsten, die 8,7 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men in 2020 een negatief bruto technisch-financieel saldo (-1,4 % van de verdiende premies).

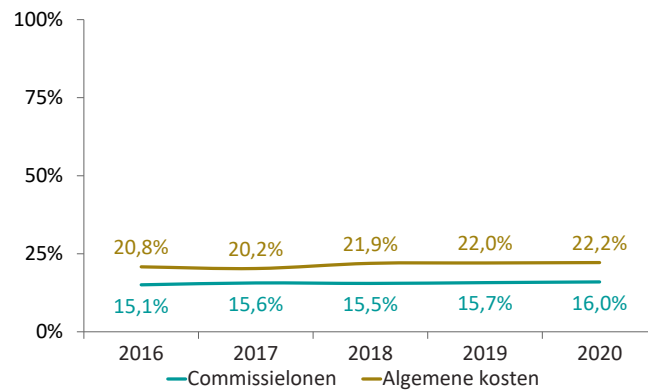
De individuele verzekeringen gewaarborgd inkomen noteren in 2020 een bruto technisch-financieel saldo van -12,2 % van de verdiende premies. Het saldo daalt dus sterk ten opzichte van 2019, namelijk met 29,9 procentpunten (in 2019 bedroeg het nog 17,7 %). Ook bij de collectieve verzekeringen daalt het relatief bruto technisch-financieel saldo in 2020 ten opzichte van 2019 (van 14,7 % naar 3,0 %: een daling met 11,7 procentpunten).

8.3. Voertuigcasco

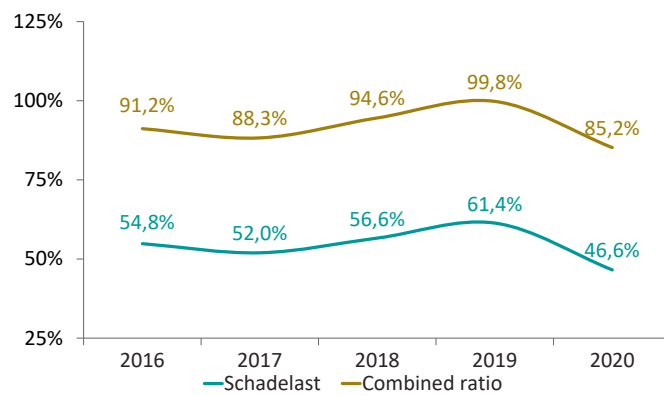
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

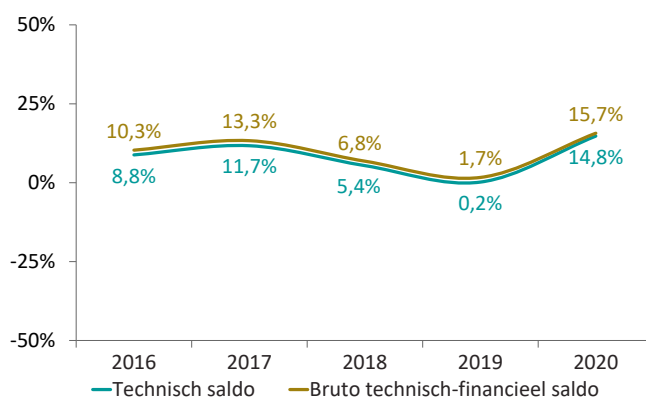

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak voertuigcasco blijft in 2020 gunstig evolueren: het stijgt met 3,0 % en komt uit op 1.577,3 miljoen euro, tegenover 1.531,6 miljoen euro in 2019.

De belangrijkste categorie hierin is, met ruime voorsprong, "toerisme en zaken" (82,3 % van het incasso van de tak). Het incasso van deze categorie stijgt in 2020 met 2,0 % ten opzichte van 2019. De evolutie van het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens beïnvloedt de evolutie van de premie-inkomsten voor deze categorie, aangezien voor nieuwe wagens vaak een uitgebreide voertuigcascoverzekering voor enkele jaren wordt afgesloten. Tot 2019 nam het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens jaarlijks toe. Door de COVID-pandemie zijn er in 2020 echter slechts 431.491 nieuwe inschrijvingen, wat 21,5 % minder is dan in 2019. Deze daling van de inschrijvingen wordt evenwel nog niet (volledig) weerspiegeld in de evolutie van het incasso voor voertuigcasco, wegens een zekere inertie die toe te schrijven is aan de lopende overeenkomsten.

Uit een steekproef die qua incassovolume 98 % van de markt vertegenwoordigt, blijkt dat de gemiddelde premie (zonder taksen) in voertuigcasco voor "toerisme en zaken" relatief stabiel blijft. Deze bedraagt 455 euro in 2020 (tegenover 454 euro in 2019). Het aantal verzekerde voertuigen stijgt met 1,8 % in 2020 (+2,4 % in 2019).

Voor de categorieën "tweewielers" en "andere motorrijtuigen" (vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi's en huurvoertuigen) neemt het incasso in 2020 toe (met respectievelijk 38,6 % en 6,9 %). Deze categorieën vertegenwoordigen respectievelijk 0,7 % en 17,1 % van het incasso van de tak voertuigcasco.

De schadelast (zonder interne kosten) van de tak voertuigcasco bedraagt 46,6 % van de verdiende premies in 2020 en ligt dus 14,8 procentpunten lager dan in 2019. Deze daling is het gevolg van enerzijds een afname van de uitkeringen en anderzijds een daling van de voorzieningen, na een stijging hiervan het jaar voordien. De lockdowns en de beperkte verplaatsingen naar aanleiding van de gezondheids crisis door COVID-19 hebben zeker tot deze daling bijgedragen in 2020.

De tak voertuigcasco tekent in 2020 een positief technisch saldo op dat 14,8 % van de verdiende premies bedraagt en dus 14,6 procentpunten hoger ligt dan in 2019. Het relatief technisch saldo van deze tak was elk jaar van de onderzochte periode positief, en bereikt in 2020 zijn hoogste niveau.

Aangezien schadegevallen in de tak voertuigcasco vrij snel geregeld worden, blijven de nettobeleggingsopbrengsten zeer beperkt (0,9 % van de verdiende premies in 2020). Het uiteindelijke resultaat voor de tak voertuigcasco bedraagt 15,7 % van de verdiende premies in 2020: een aanzienlijk hoger saldo dan in 2019 (+ 14 procentpunten).

De categorie "toerisme en zaken" noteert in 2020 een positief bruto technisch-financieel resultaat dat 14,9 % van de verdiende premies bedraagt. Het ligt daarmee een stuk hoger dan in 2019, toen het licht negatief was (-0,6 %). Deze stijging valt te verklaren door de lagere schadelast als gevolg van zowel een afname van de uitkeringen als een daling van de voorzieningen (na een stijging ervan in 2019).

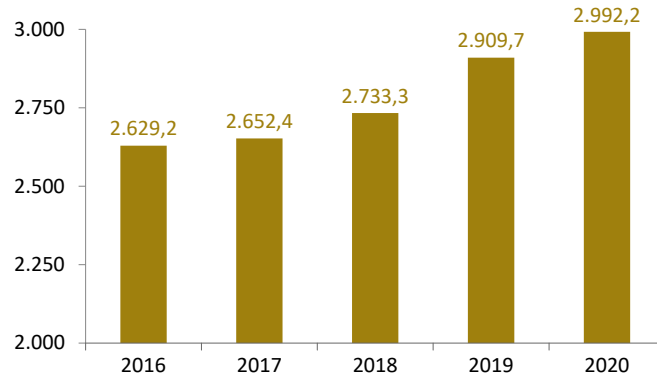
Voor de categorie "tweewielers" bedraagt het bruto technisch-financieel resultaat 45,9 % van de verdiende premies in 2020 en ligt het dus iets hoger dan in 2019 (42,3 %). Deze positieve evolutie is te verklaren door de daling van de uitkeringen in 2020 ten opzichte van 2019.

De categorie "andere motorrijtuigen" – die het vervoer van zaken alsook de autobussen-autocars, taxi's en huurvoertuigen omvat – noteert eveneens een positief bruto technisch-financieel resultaat in 2020, namelijk 18,6 % van de verdiende premies. Het ligt hiermee hoger dan in het voorgaande jaar, enerzijds door de lagere uitkeringen en anderzijds door de afgenomen voorzieningen (na een stijging in 2019).

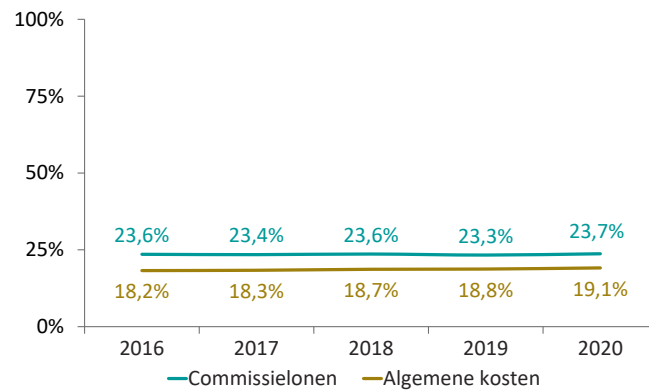
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2019	2020
Toerisme en zaken	82,3	-0,6	14,9
Tweewielers	0,6	42,3	45,9
Andere motorrijtuigen	17,1	11,9	18,6

8.4. Brand

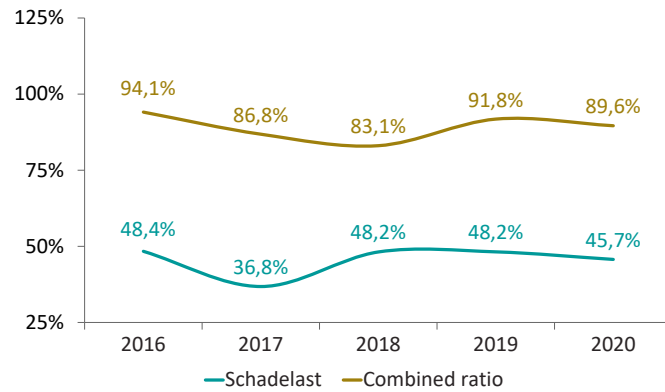
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

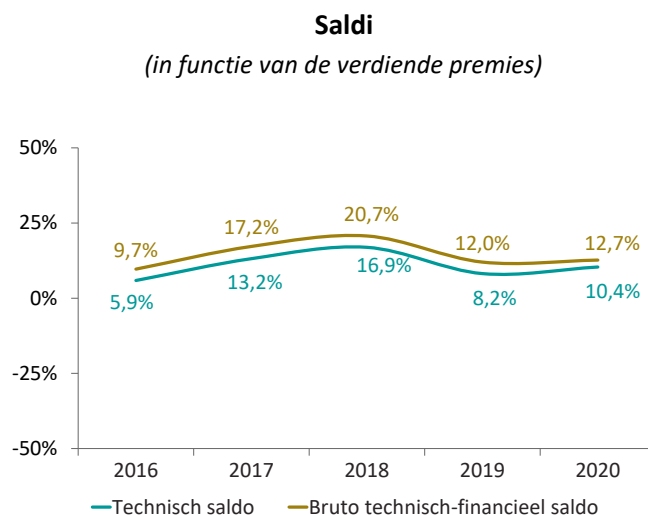

Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak brand stijgt in 2020 met 2,8 % en komt uit op 2.992,2 miljoen euro.

Over de periode 2016-2020 is het incasso van deze tak met 13,8 % gestegen. Het kende elk jaar een groei, met een opmerkelijke versnelling in 2018 en 2019.

Bijna twee derde van het incasso van de tak brand heeft betrekking op de categorie "woningen". Deze categorie noteert in 2020 een incassogroei van 3,9 %. Deze stijging vloeit deels voort uit de evolutie van de ABEX-index (+3,2 % in 2020). De gemiddelde premie (zonder taksen) – een schatting waarbij het incasso wordt gedeeld door het aantal risico's – neemt met 1,0 % af en daalt zo van 342 euro in 2019 naar 339 euro in 2020. De schatting van deze gemiddelde waarden is gebaseerd op een steekproef die 65 % van de markt dekt.

Uitgedrukt in functie van de verdiende premies zijn zowel de commissielonen als de algemene kosten de afgelopen vijf jaar erg stabiel gebleven. In 2020 bedragen ze respectievelijk 23,7 % en 19,1 %.

In 2020 loopt de schadelast (zonder interne kosten en equalisatievoorzieningen) voor de tak brand enigszins terug ten opzichte van 2019 (45,7 % van de verdiende premies tegenover 48,2 %) door een daling van de relatieve uitkeringen. De schadelast in de tak brand wordt vaak sterk beïnvloed door slechte weersomstandigheden. Zo zien we dat de schadelast in 2017, een gunstig jaar qua stormen en overstromingen, het laagst ligt in de hele onderzochte periode.

De evolutie van het relatief technisch resultaat voor de tak brand wordt in grote mate bepaald door de evolutie van de schaderatio, maar ook door die van de equalisatievoorzieningen. In de jaren zonder zware stormen en overstromingen moeten er equalisatievoorzieningen worden aangelegd om de jaren met ernstig noodweer het hoofd te kunnen bieden. Dit kan het technisch resultaat beïnvloeden. Zo kende het relatief technisch resultaat in 2018 een stijging dankzij de daling van de equalisatievoorzieningen, hoewel de schaderatio ten opzichte van 2017 was toegenomen.

Rekening houdend met de beleggingsopbrengsten, die 2,3 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men voor 2020 een relatief bruto technisch-financieel saldo van 12,7 %.

Stormen en overstromingen - jaartotalen (situatie op 31/12)				
		Aantal schadegevallen	Totale schadelast	Gemiddelde kost van een schadegeval
Totaal 2020	Totaal	185.484	368,7 miljoen euro	1.988 euro
	Storm	168.584	330,1 miljoen euro	1.958 euro
	Overstroming	4.206	16,2 miljoen euro	3.856 euro
	Voertuigcasco*	12.694	22,4 miljoen euro	1.763 euro
Totaal 2019	Totaal	156.570	337,2 miljoen euro	2.154 euro
	Storm	138.561	296,0 miljoen euro	2.136 euro
	Overstroming	3.038	14,3 miljoen euro	4.706 euro
	Voertuigcasco*	14.971	27,0 miljoen euro	1.801 euro
Totaal 2018	Totaal	109.158	271,0 miljoen euro	2.483 euro
	Storm	87.095	188,2 miljoen euro	2.160 euro
	Overstroming	10.147	59,0 miljoen euro	5.818 euro
	Voertuigcasco*	11.915	23,8 miljoen euro	1.998 euro
Totaal 2017	Totaal	46.950	96,8 miljoen euro	2.062 euro
	Storm	35.526	70,6 miljoen euro	1.988 euro
	Overstroming	1.207	3,9 miljoen euro	3.247 euro
	Voertuigcasco*	10.217	22,3 miljoen euro	2.181 euro
Totaal 2016	Totaal	102.654	352,0 miljoen euro	3.429 euro
	Storm	60.839	146,2 miljoen euro	2.403 euro
	Overstroming	25.307	170,6 miljoen euro	6.742 euro
	Voertuigcasco*	16.508	35,1 miljoen euro	2.129 euro

* Schade veroorzaakt door natuurkrachten. Voor de resultaten van de tak voertuigcasco, zie deel 2 van de bijlagen niet-leven.

De belangrijkste stormen en overstromingen van de laatste vijf jaar				
	Meest getroffen waarborg	Aantal schadegevallen*	Totale schadelast*	Gemiddelde kost van een schadegeval*
24 - 29 september 2020	Storm	13.277	24,2 miljoen euro	1.825 euro
9 - 18 augustus 2020	Storm	9.759	33,7 miljoen euro	3.455 euro
15 - 17 februari 2020	Storm	35.848	64,3 miljoen euro	1.794 euro
8 - 12 februari 2020	Storm	96.566	189,4 miljoen euro	1.961 euro
1 - 13 juni 2019	Storm	21.865	50,1 miljoen euro	2.292 euro
9 - 17 maart 2019	Storm	104.899	216,4 miljoen euro	2.063 euro
31 mei - 2 juni 2018	Overstroming	5.156	31,5 miljoen euro	6.109 euro
15 - 19 januari 2018	Storm	50.858	102,6 miljoen euro	2.017 euro
1 - 5 januari 2018	Storm	20.559	42,1 miljoen euro	2.049 euro
23 - 24 februari 2017	Storm	15.648	25,8 miljoen euro	1.646 euro
23 - 24 juni 2016	Storm	29.779	116,6 miljoen euro	3.931 euro
27 mei - 8 juni 2016	Overstroming	26.988	143,8 miljoen euro	5.328 euro

* Totaal van de schadegevallen storm, overstroming en voertuigcasco (schade veroorzaakt door natuurkrachten).

Met uitzondering van de "landbouwriscico's" noteren alle categorieën van de eenvoudige risico's voor het zesde jaar op rij een positief relatief bruto technisch-financieel saldo.

Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "woningen", die verantwoordelijk is voor het grootste aandeel van het incasso in de tak brand (bijna twee derde) daalt wat. Het evolueert van 13,7 % van de verdiende premies in 2019 naar 12,7 % in 2020. Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "landbouwriscico's", dat er in 2019 aanzienlijk op achteruitging, herstelt zich in 2020 met 17,1 procentpunten en stijgt zo van -21,0 % naar -3,9 % van de verdiende premies. Deze evolutie valt te verklaren door de afname van de uitkeringen, maar vooral door de duidelijk zwakkere stijging van de egalisatievoorzieningen dan het jaar voordien. Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "ondernemingen" loopt op zijn beurt met 5,4 procentpunten terug tussen 2019 en 2020, wat grotendeels te verklaren is door de sterke stijging van de voorzieningen (na een lichte daling ervan in 2019).

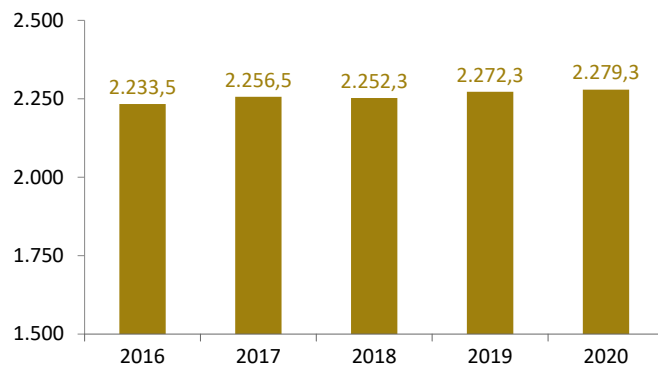
Alle categorieën van de speciale risico's noteren sinds 2015 een positief bruto technisch-financieel resultaat. Hun resultaat ligt overigens een stuk hoger dan in 2019. Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "speciale risico's behalve technische verzekeringen" gaat er in 2020 met 10,4 procentpunten op vooruit, als gevolg van de sterke daling van de uitkeringen ten opzichte van het jaar voordien. Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "technische verzekeringen" stijgt met 13,5 procentpunten, voornamelijk door de stabilisering van de relatieve voorzieningen na hun sterke stijging in 2019.

Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2019	2020
Eenvoudige risico's			
Woningen	64,6	13,7	12,7
Landbouwriscico's	2,5	-21,0	-3,9
Ondernemingen	9,4	6,8	1,4
Andere	6,8	21,7	20,6
Speciale risico's			
Alles, behalve technische verzekeringen	11,7	10,9	21,3
Technische verzekeringen	5,0	4,1	17,6

8.5. BA Motorrijtuigen

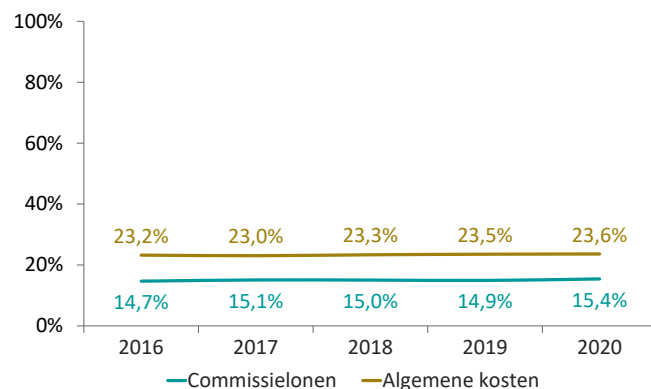
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

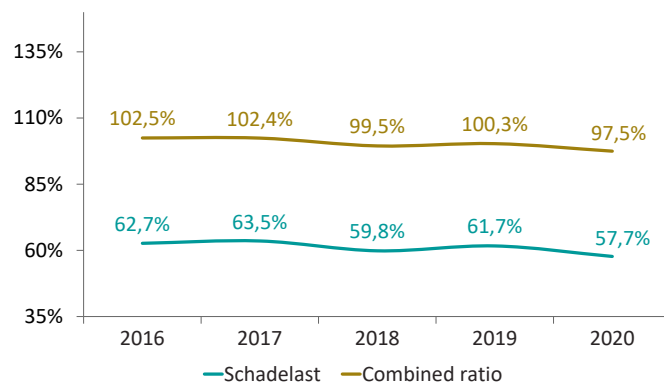
Bedrijfsratio's

(in functie van de verdiende premies)

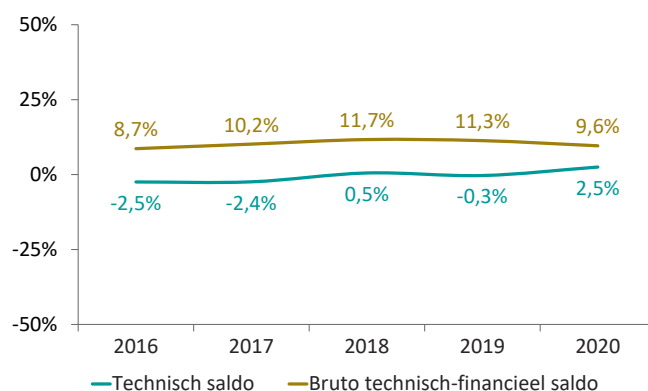
Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak BA motorrijtuigen bedraagt 2.279,3 miljoen euro in 2020 en kent dus een lichte vooruitgang ten opzichte van 2019 (+0,3 %).

Over de periode 2016-2020 is het incasso van de tak BA motorrijtuigen met 2,0 % toegenomen. Door de sterkere groei van het voertuigenpark (+4,8 %) is het gemiddelde incasso per voertuig tussen 2016 en 2020 met 2,6 % gedaald; dit bedraagt 297,0 euro in 2020.

Voor de categorie "toerisme en zaken" – die het grootste aandeel heeft in de premie-inkomsten van de tak BA motorrijtuigen (75,8 %) – daalt het incasso in 2020 met 0,2 %. Voor de twee andere segmenten van de tak BA motorrijtuigen, namelijk "tweewielers" en "andere motorrijtuigen" (het vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi's en huurvoertuigen), stijgt het incasso in 2020 respectievelijk met 3,7 % en 1,8 %.

De algemene kosten blijven in 2020 zeer licht toenemen en bedragen 23,6 % van de verdiende premies, relatief gezien hun hoogste niveau in de periode 2016-2020. Ook de relatieve commissielonen stijgen, namelijk van 14,9 % in 2019 naar 15,4 % in 2020, en bereiken zo hun hoogste niveau in de hele periode.

De schadefrequentie vertoont sinds 2010 een dalende trend, vooral dankzij de verhoogde aandacht voor verkeersveiligheid. Voor de tak BA motorrijtuigen als geheel blijft de schadefrequentie afnemen en evolueert ze van 5,74 % in 2019 naar 4,42 % in 2020. Voor de categorie "toerisme en zaken" daalt de schadefrequentie van 5,70 % in 2019 naar 4,21 % in 2020. De lockdowns en de beperkte verplaatsingen naar aanleiding van de gezondheidscrisis door COVID-19 hebben zeker tot deze daling bijgedragen in 2020.

In 2020 bedraagt de schadelast (zonder interne kosten) voor de tak BA motorrijtuigen 57,7 % van de verdiende premies. Deze neemt dus met 4,0 procentpunten af ten opzichte van 2019 (61,7 %). Die daling valt te verklaren door een afname van de relatieve uitkeringen en, in mindere mate, de minder sterke stijging van de voorzieningen.

In 2020 bedraagt het technisch saldo voor de tak BA motorrijtuigen 2,5 % van de verdiende premies (tegenover -0,3 % en 2019) en wordt het dus opnieuw positief. Door de lagere nettobeleggingsopbrengsten (7,1 % van de verdiende premies in 2020, tegenover 11,6 % in 2019) daalt het bruto technisch-financieel saldo, dat rekening houdt met de financiële opbrengsten, echter naar 9,6 % van de verdiende premies in 2020 (tegenover 11,3 % in 2019).

Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "toerisme en zaken" stijgt van 9,8 % in 2019 naar 12,3 % in 2020. Deze categorie noteert hiermee voor het achtste jaar op rij een positief resultaat.

Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "tweewielers" gaat er in 2020 op achteruit en loopt terug naar 31,9 % van de verdiende premies, tegenover 35,9 % in 2019. Deze achteruitgang valt voornamelijk te verklaren door de lagere nettorendementen op de financiële beleggingen (6,6 % van de verdiende premies in 2020, tegenover 10,6 % in 2019).

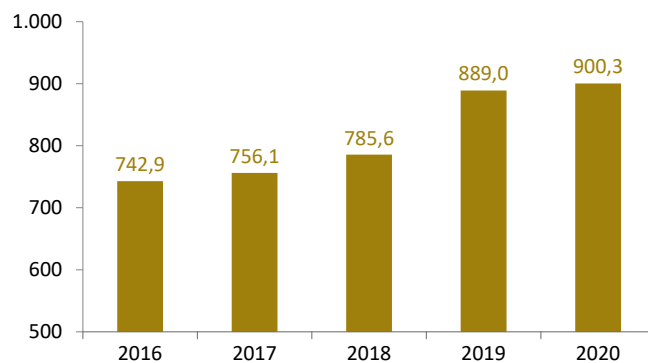
Voor de categorie "andere motorrijtuigen", die het vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi's en huurvoertuigen omvat, daalt het relatief bruto technisch-financieel saldo van 12,6 % in 2019 naar -4,1 % in 2020. Deze evolutie valt te verklaren door de stijging van de schadelast (vooral als gevolg van een sterke stijging van de voorzieningen) alsook, in mindere mate, door de daling van de nettobeleggingsopbrengsten.

Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2019	2020
Toerisme en zaken	75,8	9,8	12,3
Tweewielers	3,7	35,9	31,9
Andere motorrijtuigen	20,5	12,6	-4,1

8.6. Algemene BA

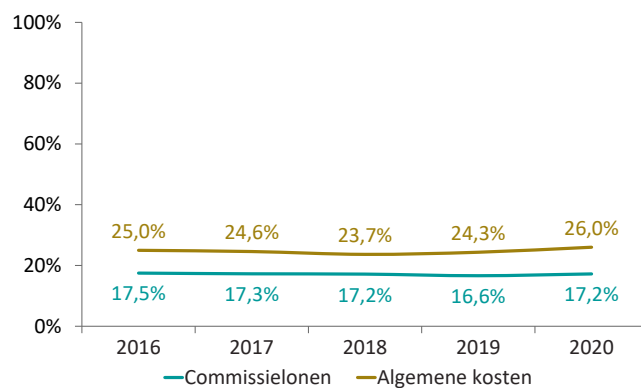
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

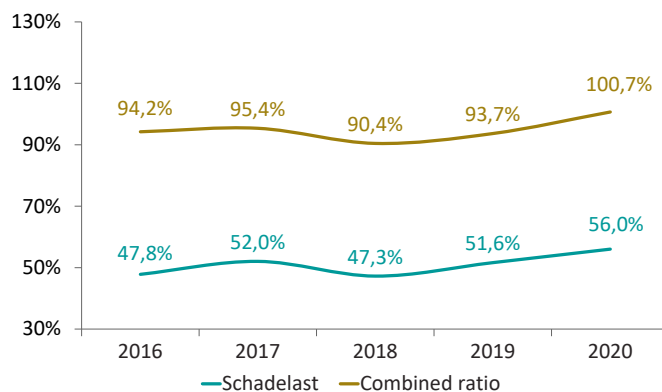
Bedrijfsratio's

(in functie van de verdiende premies)

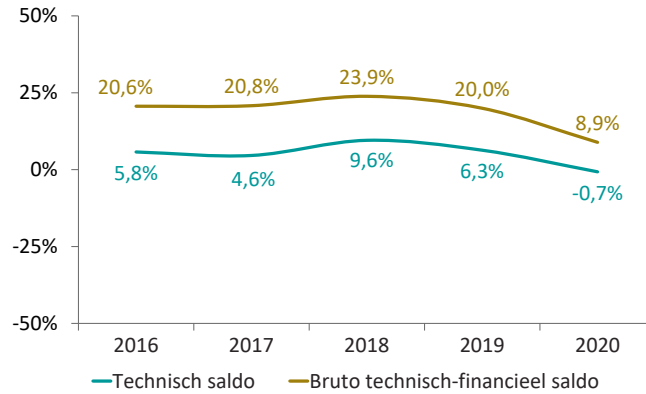
Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

In 2020 bedraagt het incasso van de verzekeringen van de tak algemene BA 900,3 miljoen euro, wat neerkomt op een stijging met 1,3 % ten opzichte van 2019. Dit incasso kende elk jaar van de onderzochte periode een groei. Aldus is het incasso van deze tak er in de periode 2016-2020 met 21,2 % op vooruitgegaan.

Wat de evolutie betreft van de incasso's van de onderliggende productgroepen van de tak algemene BA, zien we evenwel contrasten in 2020. Voor de categorie "BA exploitatie en na levering", de voornaamste productgroep van de tak qua incasso (43,7 % van de tak algemene BA), is het incasso met 2,5 % afgenomen ten opzichte van 2019. De categorie met de verzekeringen "BA beroepen", die 25,9 % van het totale incasso van de tak algemene BA vertegenwoordigt, noteert een incassotoename van 11,1 % in 2020. De categorie "BA privéleven", goed voor 24,9 % van het incasso van de tak algemene BA, kent in 2020 een incassotoename van 2,4 %. De categorie "BA publieke inrichtingen" ten slotte, die 1,1 % van het incasso van de tak algemene BA vertegenwoordigt, noteert in 2020 een daling van haar incasso met 0,6 % ten opzichte van 2019.

Na te zijn afgenomen in 2019 stijgen de relatieve commissielonen weer in 2020 en bereiken ze een gelijkaardig niveau als aan het begin van de onderzochte periode. De algemene kosten wegen in 2020 iets meer door en bedragen 26,0 % van de verdiende premies, hun hoogste niveau in de periode 2016-2020.

De schadelast (zonder interne kosten en egalisatievoorzieningen) in functie van de verdiende premies stijgt in 2020 met 4,4 procentpunten ten opzichte van 2019 en bedraagt 56,0 %. Deze evolutie is voornamelijk het gevolg van een sterkere stijging van de voorzieningen in 2020 dan in 2019.

In 2020 noteert de tak algemene BA een technisch saldo van -0,7 % van de verdiende premies, tegenover +6,3 % in 2019. Hiermee wordt dit saldo voor de eerste maal in de onderzochte periode negatief. Deze daling in 2020 is voornamelijk toe te schrijven aan de hogere schadelast ten opzichte van 2019.

De algemene BA omvat een aantal verzekeringsproducten met een lange afwikkelingsperiode voor de schadegevallen. Het uiteindelijke resultaat van deze verzekeringsactiviteiten is bijgevolg sterk afhankelijk van de opbrengsten van de financiële beleggingen. In 2020 bedragen de nettobeleggingsopbrengsten 9,6 % van de verdiende premies (tegenover 13,7 % in 2019). Het bruto technisch-financieel saldo voor 2020 bedraagt zo uiteindelijk 8,9 % van de verdiende premies, wat 11,1 procentpunten minder is dan in 2019.

In 2020 loopt het bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies voor de categorie "BA privéleven" terug naar 14,6 %, komend van 34,0 % in 2019 (-19,4 procentpunten). Deze daling is toe te schrijven aan de gevoelige stijging van de voorzieningen in 2020, na een lichte daling hiervan het jaar voordien.

Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "BA exploitatie en na levering" daalt in 2020 met 18,7 procentpunten en komt uit op 0,1 %, tegenover 18,8 % in 2019. Deze evolutie volgt op een stijging van de schadelast die te verklaren is door een stijging van de voorzieningen, na een afname ervan het jaar voordien, en in mindere mate door een stijging van de relatieve uitkeringen.

Het bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies voor de categorie "BA beroepen" gaat er in 2020 met 35,6 procentpunten op vooruit ten opzichte van 2019 en bedraagt 20,6 %. Deze evolutie is te verklaren door de aanzienlijk zwakkere stijging van de voorzieningen in 2020 dan in 2019 en, in mindere mate, de lagere relatieve uitkeringen.

Voor de categorie "BA publieke inrichtingen" bedraagt het bruto technisch-financieel saldo 44,7 % van de verdiende premies in 2020 en is het dus gestegen ten opzichte van 2019, toen het 33,6 % bedroeg (+11,1 procentpunten). Deze groei is te verklaren door de sterke daling van de voorzieningen, na een stijging hiervan het jaar voordien. De impact van de stijging van de relatieve uitkeringen werd hierdoor ruimschoots gecompenseerd.

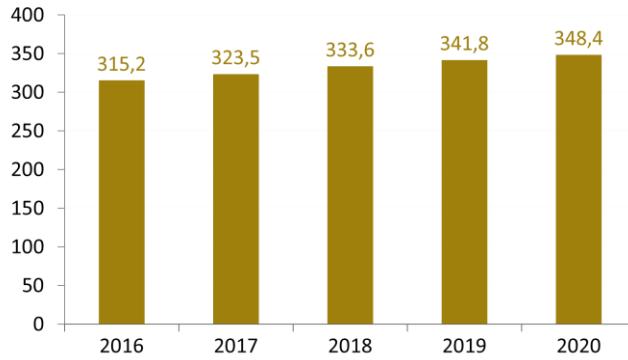
Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "andere BA" daalt in 2020 met 68,3 procentpunten en bedraagt -7,3 % van de verdiende premies, tegenover +61,0 % in 2019. Het is de enige productgroep van de verzekeringstak "algemene BA" die in 2020 verlieslatend is.

Productgroep	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2019	2020
BA privéleven	24,9 %	34,0	14,6
BA exploitatie en na levering	43,7 %	18,8	0,1
BA beroepen	25,9 %	-15,0	20,6
BA publieke inrichtingen	1,1 %	33,6	44,7
Andere BA	4,4 %	61,0	-7,3

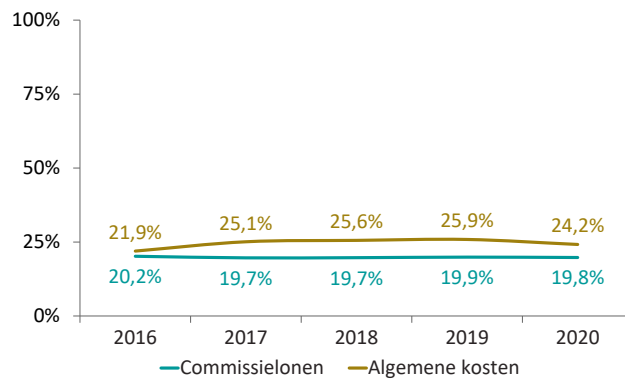
8.7. Rechtsbijstand

8.7.1. Rechtsbijstand voertuigen

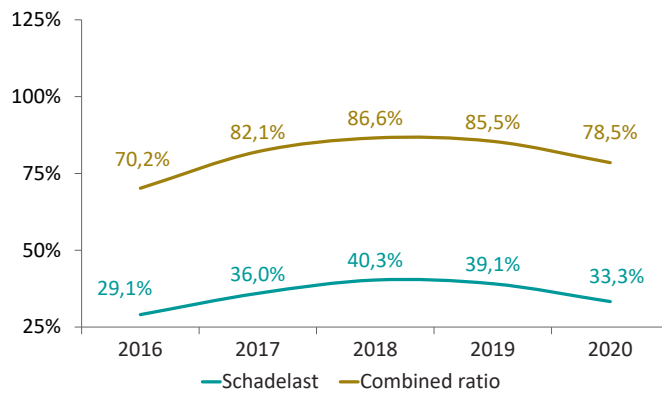
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

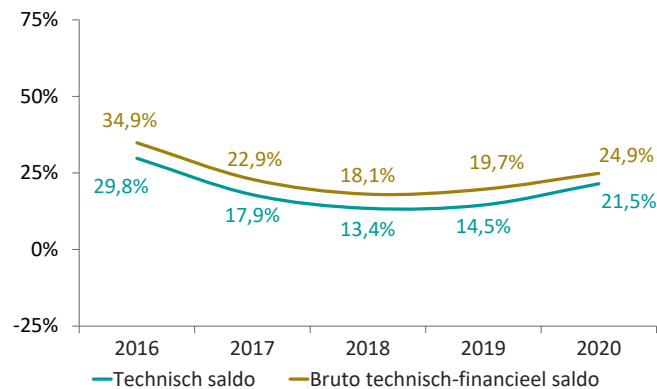
Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi (in functie van de verdiende premies)

In 2020 neemt het incasso van de "rechtsbijstand voertuigen" met 1,9 % toe ten opzichte van 2019 en bedraagt het 348,4 miljoen euro. Over de periode 2016-2020 kende dit incasso een groei van 10,5 %.

Uit een steekproef die 99 % van de markt vertegenwoordigt, blijkt dat de gemiddelde premie (zonder taksen) 51 euro bedraagt in 2020. Deze is dus licht gestegen ten opzichte van 2019.

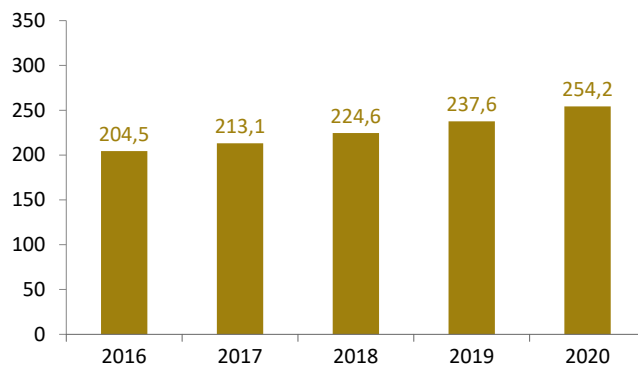
De commissielonen zijn in de periode 2016-2020 stabiel gebleven rond 20 % van de verdiende premies (19,8 % in 2020). De relatieve algemene kosten dalen in 2020, na gedurende drie jaar te zijn gestegen: ze bedragen 24,2 %, tegenover 25,9 % in 2019.

De schadelast (zonder interne kosten) voor de verzekeringen "rechtsbijstand voertuigen" vertegenwoordigt 33,3 % van de verdiende premies in 2020 tegenover 39,1 % in 2019, en ligt dus 5,8 procentpunten lager. Die terugval is het gevolg van enerzijds een daling van de relatieve uitkeringen en anderzijds een lichte daling van de voorzieningen, na een stijging hiervan in 2019.

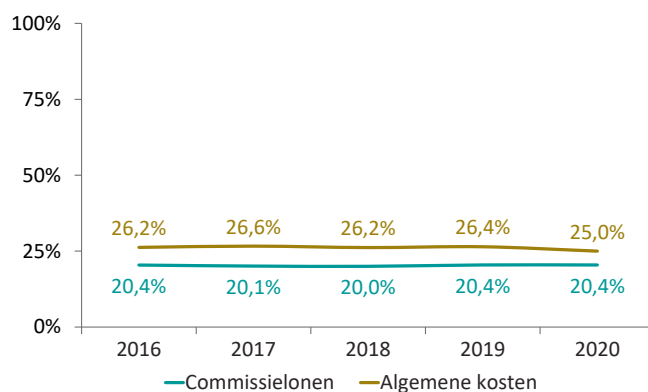
De "rechtsbijstand voertuigen" noteert een positief technisch saldo tijdens de hele periode 2016-2020. In 2020 neemt het technisch saldo met 7,0 procentpunten toe en bedraagt het 21,5 % van de verdiende premies, tegenover 14,5 % in 2019. Rekening houdend met de netto-beleggingsopbrengsten (3,4 % van de verdiende premies) verkrijgt men een bruto technisch-financieel saldo dat 24,9 % van de verdiende premies bedraagt; het ligt daarmee 5,2 procentpunten hoger dan in 2019.

8.7.2. Rechtsbijstand andere dan voertuigen

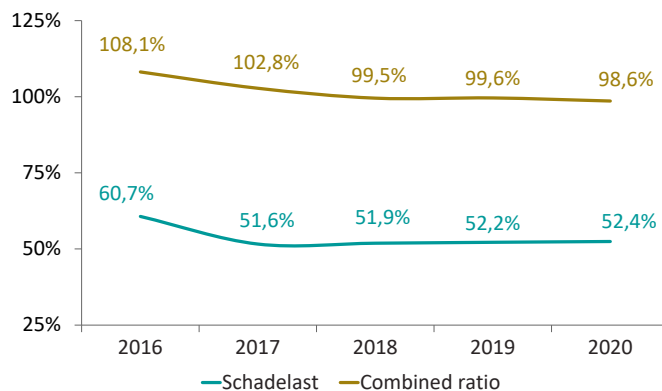
Premies en bijkomende kosten (in miljoen euro)

Bedrijfsratio's (in functie van de verdiende premies)

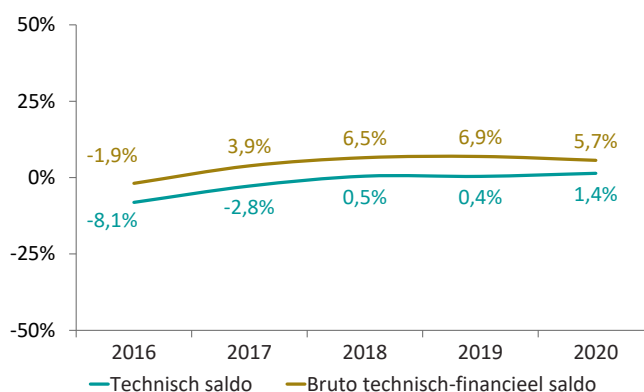

Schadelast en combined ratio (in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de "rechtsbijstand andere dan voertuigen" neemt in 2020 met 7,0 % toe en bedraagt 254,2 miljoen euro (tegenover 237,6 miljoen euro in 2019). De voorbije jaren kende het incasso van deze verzekeringen een sterke groei: het is in de periode 2016-2020 met 24,3 % gestegen.

Volgens een steekproef die 98 % van de markt vertegenwoordigt, heeft ongeveer 78 % van het incasso van de "rechtsbijstand andere dan voertuigen" betrekking op de rechtsbijstand voor particulieren en 22 % op rechtsbijstand voor ondernemingen. Het aantal rechtsbijstandsovereenkomsten voor particulieren neemt in 2020 met 5,0 % toe, terwijl de gemiddelde premie met 2,6 % stijgt en 30 euro bedraagt. Wat de rechtsbijstand voor ondernemingen betreft, neemt het aantal overeenkomsten in 2020 met 3,4 % toe en stijgt de gemiddelde premie met 3,0 % naar 46 euro. Zowel bij de rechtsbijstand voor particulieren als bij de rechtsbijstand voor ondernemingen valt de gemiddelde premie overigens met enige voorzichtigheid te interpreteren: ze hangt namelijk af van de specifieke dekking waarin de overeenkomst voorziet, en die kan sterk variëren van onderneming tot onderneming en van overeenkomst tot overeenkomst.

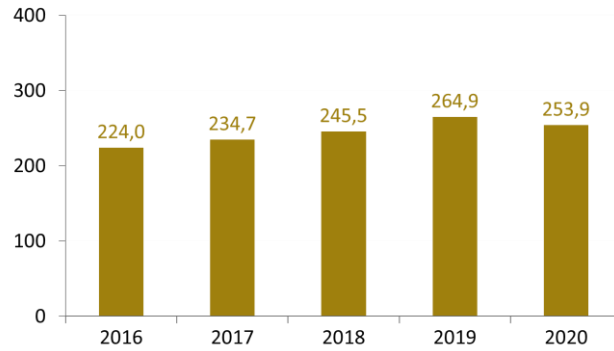
De algemene kosten uitgedrukt in procent van de verdiende premies lopen terug: deze bedragen 25,0 % van de verdiende premies in 2020, tegenover 26,4 % in 2019. De commissielonen blijven in de periode 2016-2020 relatief stabiel en bedragen iets meer dan 20 % van de verdiende premies (20,4 % in 2020).

De schadelast voor de "rechtsbijstand andere dan voertuigen", uitgedrukt in procent van de verdiende premies, stijgt matig (+0,2 procentpunten) en komt in 2020 uit op 52,4 %, tegenover 52,2 % in 2019. De impact op de schadelast van een sterkere stijging van de voorzieningen in 2020 werd namelijk haast volledig gecompenseerd door de daling van de relatieve uitkeringen in 2020. Merk ook op dat de schadelast de afgelopen vier jaar relatief stabiel is gebleven.

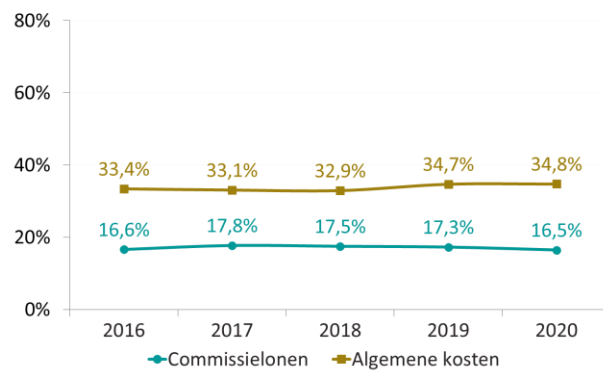
Door de relatieve daling van de bedrijfskosten herstelt het technisch saldo van de "rechtsbijstand andere dan voertuigen" zich in 2020 met 1,0 procentpunt en bedraagt het 1,4 % van de verdiende premies (tegenover 0,4 % in 2019). Voor het derde jaar op rij noteert de "rechtsbijstand andere dan voertuigen" een positief technisch saldo, na een reeks negatieve saldi van 2009 tot 2017. Ondanks deze toename van het technisch saldo daalt het bruto technisch-financieel resultaat van 6,9 % naar 5,7 % van de verdiende premies tussen 2019 en 2020, als gevolg van de lagere beleggingsopbrengsten (deze evolueerden van 6,5 % naar 4,3 % van de verdiende premies).

8.8. Hulpverlening

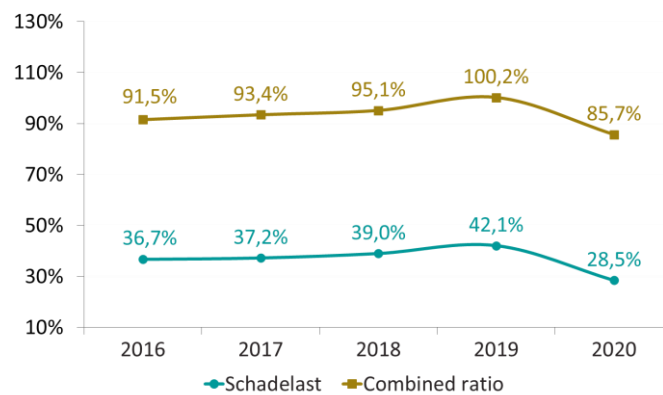
Premies en bijkomende kosten (in miljoen euro)

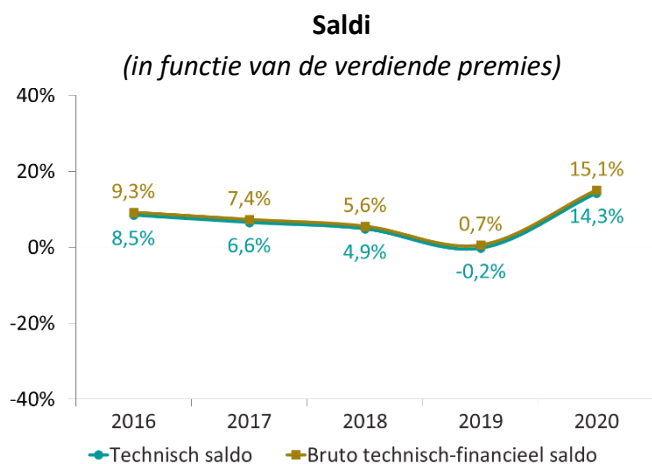

Bedrijfsratio's (in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio (in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak hulpverlening gaat er ten opzichte van 2019 met 4,1 % op achteruit in 2020. Het bedraagt 253,9 miljoen euro in 2020, tegenover 264,9 miljoen euro in 2019. Over de periode 2016-2020 is het incasso van deze tak met 13,4 % gestegen.

Tot eind 2019 neemt het aantal bijstandsverzekeringen toe doordat er meer en anders gereisd wordt, een trend waarop de bijstandsverzekeraars trachten in te spelen. Het fenomeen "dynamic packaging" (reizigers die hun verplaatsing, verblijf en activiteiten zelf organiseren) blijft zich verder ontwikkelen. Oudere reizigers reizen dan weer vaker en maken zich meer zorgen over medische ongevallen en de aanschaf van een kwaliteitsvolle bijstandsverzekering. Omdat er ook steeds verder gereisd wordt, worden aangepaste reis- en bijstandsverzekeringen onmisbaar, want medische kosten kunnen buiten de Europese Unie vaak hoog oplopen. Door de toegenomen reisfrequentie op jaarbasis is er een groeiende interesse voor jaarpolissen in plaats van tijdelijke polissen. De terugval van het incasso van de tak hulpverlening in 2020 wordt grotendeels verklaard door de COVID-19-crisis, die het recreatief toerisme sterk heeft afgeremd.

De algemene kosten stabiliseren zich in 2020 op 34,8 % van de verdiende premies, tegenover 34,7 % in 2019. De relatieve algemene kosten liggen voor de tak hulpverlening een stuk hoger dan voor de meeste andere takken "niet-leven" omdat heel wat ondernemingen werken met hun eigen bijstandsplatform, waarvan de beheerskosten worden beschouwd als interne schaderegelingskosten (die opgenomen zijn in de algemene kosten).

Sommige ondernemingen hebben hun eigen bijstandsplatform, terwijl andere een beroep doen op in bijstand gespecialiseerde ondernemingen. Bijgevolg rapporteren de verzekeringsondernemingen hun kostenposten boekhoudkundig niet altijd op dezelfde manier. Hierdoor zijn de algemene kosten en de schadelast niet altijd vergelijkbaar tussen de ondernemingen en door de jaren heen. De combined ratio en de relatieve saldi vormen een betere vergelijkingsbasis. De combined ratio voor de tak hulpverlening daalt aanzienlijk in 2020, namelijk naar 85,7 % van de verdiende premies tegenover 100,2 % in 2019 (het jaar waarin deze ratio voor het eerst sinds de vroege jaren 2000 de drempel van 100 % overschreed). Deze evolutie valt voornamelijk te verklaren door de belangrijke afname van de schadelast als gevolg van zowel een daling van de uitkeringen als een daling van de voorzieningen (na een stijging ervan het jaar voordien). Die evolutie valt dan weer te verklaren door de forse afname van de recreatieve reizen door de COVID-19-crisis.

Het relatief technisch saldo neemt in 2020 toe en bedraagt 14,3 %, tegenover -0,2 % in 2019. Rekening houdend met de beleggingsopbrengsten (0,8 % van de verdiende premies) verkrijgt men een bruto technisch-financieel saldo dat 15,1 % van de verdiende premies bedraagt.